

ISB-11/2011.
(ISB-40/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának**
2011. július 5-én, kedden, 10 óra 08 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 512. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Ügyrendi javaslat</i>	5
<i>Határozathozatal</i>	6
<i>A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/3525. szám) (Wintermantel Zsolt, Dr. Kocsis Máté, Kovács Péter, Riz Levente, Németh Szilárd István, Dr. Bácskai János, Rogán Antal, Dr. Papcsák Ferenc, Menczer Erzsébet, László Tamás, Ughy Attila és Dr. Vas Imre (Fidesz) képviselők önálló indítványa) (Általános vita)</i>	6
<i>Csizi Péter előterjesztése</i>	6
<i>Dr. Eiselt György helyettes államtitkár (BM) állásfoglalása</i>	7
<i>Kérdések, vélemények</i>	7
<i>Gurály Zoltán (Menhely Alapítvány) hozzászólása</i>	26
<i>Dr. Eiselt György helyettes államtitkár (BM) válasza</i>	27
<i>Csizi Péter előterjesztői viszontválasza</i>	28
<i>Határozathozatal</i>	29

Napirendi javaslat

1. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/3525. szám)
(Wintermantel Zsolt, Dr. Kocsis Máté, Kovács Péter, Riz Levente, Németh Szilárd István, Dr. Bácskai János, Rogán Antal, Dr. Papcsák Ferenc, Menczer Erzsébet, László Tamás, Ughy Attila és Dr. Vas Imre (Fidesz) képviselők önálló indítványa)
(Általános vita)

2. Tájékoztató a Nemzeti Szociálpolitikai Konceptióról lefolytatott társadalmi vitáról

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sneider Tamás** (Jobbik), a bizottság elnöke

Csizi Péter (Fidesz)
Hirt Ferenc (Fidesz)
Prof. Iván László (Fidesz)
Lakatosné Sira Magdolna (Fidesz)
Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz)
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP)
Dr. Szanyi Tibor (MSZP)
Dr. Varga László (MSZP)
Baráth Zsolt (Jobbik)
Vágó Sebestyén (Jobbik)
Vágó Gábor (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Ágh Péter (Fidesz) Lakatosné Sira Magdolnának (Fidesz)
Talabér Márta (Fidesz) Rónaszékiné Keresztes Monikának (Fidesz)
Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz) Dr. Tapolczai Gergelynek (Fidesz)
Kapus Krisztián (Fidesz) Csizi Péternek (Fidesz)
Székyné dr. Sztrémi Melinda (Fidesz) Dr. Vas Imrének (Fidesz)
Tamás Barnabás (Fidesz) Prof. Iván Lászlónak (Fidesz)
Bús Balázs (KDNP) Dr. Lanczendorfer Erzsébetnek (KDNP)
Dr. Stágel Bence (KDNP) Hirt Ferencnek (Fidesz)
Szűcs Erika (MSZP) Dr. Varga Lászlónak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Eiselt György helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)
Gurály Zoltán (Menhely Alapítvány)

Megjelentek

Pelle József igazgató (Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei)
Kapronczay Stefánia (Társaság a Szabadságjogokért)
Misetics Bálint (A Város Mindenkié csoport)
Némédi Lászlóné (A Város Mindenkié csoport)
Papp Csaba (A Város Mindenkié csoport)
Morvayné Bajai Zsuzsanna (Nagycsaládosok Országos Egyesülete)
Kántor Árpád (Kósa Ádám EP-képviselő titkársága)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 08 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SNEIDER TAMÁS (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Vendégek! Mindenkit sok szeretettel köszöntök.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. A helyettesítéseket ismertetem: Ágh Péter képviselő urat Lakatosné Sira Magdolna képviselő asszony helyettesíti, Talabér Márta alelnök asszonyt Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszony helyettesíti, Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszonyt Tapolczai Gergely képviselő úr helyettesíti, Kapus Krisztián képviselő urat Csizi Péter képviselő úr helyettesíti, Székyné dr. Sztrémi Melinda képviselő asszonyt Vas Imre képviselő úr helyettesíti, Tamás Barnabás képviselő urat Iván László professzor úr helyettesíti, Bús Balázs képviselő urat Lanczendorfer Erzsébet képviselő asszony helyettesíti, Stágel Bencét Hirt Ferenc képviselő úr helyettesíti, Szűcs Erikát pedig Varga László képviselő úr helyettesíti.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy a kiküldött napirendi pontokkal kapcsolatban valakinek van-e valamilyen észrevétele, hozzászólása. *(Jelzésre.)*

Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonynak adok szót.

Ügyrendi javaslat

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Azt javaslom, hogy a mára tervezett napirendi pontok közül a második napirendi pont, a nemzeti szociálpolitikai koncepció levételét javaslom a napirendek sorából.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor ez azt jelenti, hogy szavaznunk kell az indítványról. De mielőtt szavazunk, a képviselőcsoportoknak van lehetősége hozzászólni egy-egy fővel.

Kérdezem, hogy ki kíván hozzászólni.

Vágó Gábor képviselő úr!

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Köszönöm szépen. Ez azt is jelenti, hogy visszavonják ezt a koncepciót, vagy csak a bizottság majd a későbbiekben tárgyalja, és addig módosulni fog. Köszönöm.

ELNÖK: Vágó Sebestyén képviselő úr!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Igen, én is csak egy rövid indoklást szeretnék kérni a képviselő asszonytól, hogy miért javasolja ezt a napirendi pont levételét.

ELNÖK: Még megkérdezem a szocialisták részéről, hogy kíván-e valaki szólni.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Ugyanezt kérdeztem volna én is.

ELNÖK: Köszönöm.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): A szaktárca munkaanyaga a jelen napirendi pont. Kormány elé még nem került, konzultáció szükséges hozzá, és éppen ezért kérjük és javasoljuk a napirendi pont levételét a mai napon. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Több hozzászólási lehetőség nincs. Csak annyit teszek hozzá elnökként, hogy nyilvánvalóan a bizottságunknak feladata a tárcának az ellenőrzése, ez a hivatalos része; tehát, mint nyilván tárca-anyag, tudjuk jól, hogy nem kormányanyag. De

szerettem volna, ha ez előzetesen is meg lett volna tárgyalva, nem belemenve egyébként a részletekbe, de természetesen lehetőség van erre, úgyhogy én azt kérem, hogy szavazzunk.

Aki egyetért Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszony előterjesztésével, kérem, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) 16 igen. Aki nem ért egyet az előterjesztéssel? (Szavazás.) 6 nem. Tartózkodás? (Szavazás.) 1.

Határozathozatal

Tehát 5 nem és 1 tartózkodással a bizottság levette napirendről a 2. számú napirendi javaslatot.

Ezek alapján szavazunk a napirendekről, tehát így, hogy le lett véve a 2. számú napirend. Aki ezek alapján megszavazza a napirendi pontot, kérem, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) 19 igen. Aki nem támogatta? (Szavazás.) 1. Tartózkodás? (Szavazás.) Nem volt. Köszönöm. Ezek alapján folytatjuk a munkánkat.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/3525. szám) (Wintermantel Zsolt, Dr. Kocsis Máté, Kovács Péter, Riz Levente, Németh Szilárd István, Dr. Bácskai János, Rogán Antal, Dr. Papcsák Ferenc, Menczer Erzsébet, László Tamás, Ughy Attila és Dr. Vas Imre (Fidesz) képviselők önálló indítványa) (Általános vita)

Soron következik a szabálysértésekről szóló T/3525. számú törvényjavaslat.

A kormány képviselőjében köszöntöm dr. Eiselt György helyettes államtitkár urat, a Belügyminisztérium részéről. Köszöntöm továbbá a napirendi ponthoz szakértőként meghívott Pelle József igazgató urat, a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei vezetőjét, valamint Gurály Zoltánt, a Menhely Alapítvány részéről.

Elsőként a törvényjavaslat egyik előterjesztőjének, Csizi Péter képviselő úrnak adom meg a szót.

Csizi Péter előterjesztése

CSIZI PÉTER (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Kedves Meghívott Szakértők! Magyarországon a rendszerváltás pillanatában számos új problémával, szociális problémával találtuk szembe magunkat, és az elmúlt 20 évben erre megpróbáltunk helyi és országos szinten is egyre több megoldást találni. Ilyen a hajléktalanellátás kérdése, ahol úgy gondolom, hogy egy jó, szakmailag magas színvonalú ellátórendszer jött létre, akármelyik civil szervezetre, vagy önkormányzati ellátásra is gondolok, és mára már ez a közel 20 év elegendő volt arra, hogy a hajléktalanellátás minden egyes problémáját, szegmensét jól megismerjük, és ma eljutottunk oda, hogy ezekre a problémákra választ kell adni. Hozzáteszem, hogy ez az előterjesztés nem a hajléktalanellátásról szól, ez nem arról szól, hogy a hajléktalanellátó intézményrendszert miképp fejlesztjük, miképp alakítjuk át. Itt egy olyan intézményrendszerről beszélünk, ami nagyon sok súlyos, az adófizetők millióit használja fel éves szinten, és próbálja a hajléktalanná vált embertársainkat visszavezetni a normál életbe.

Ez az előterjesztés arról szól, azokról a hajléktalanokról, akik nem veszik igénybe a szociális ellátást, nem veszik igénybe a segítséget, és ezzel ellentétben – visszaélve a törvény, a közrend, a közérkölc szabályaival – deviánsan viselkednek, deviáns magatartást tanúsítanak a közterületeken, zavarják ezzel az állampolgárokat, zavarják a közrendet. Ebben kérném képviselőtársaim segítségét úgy, hogy ezt a törvényjavaslatot is még pontosítani, finomítani szeretnénk.

A célunk az, hogy legyen egy elrettentő erő is azok számára, akik jól látható módon visszaélnék a törvényekkel, akik tudják, hogy a szankciókat nem lehet rájuk érvényesíteni, és ezt napi szinten hangoztatják is. Ez valóban egy szigor, egy szigorú rendelkezés, amivel

védjük az állampolgárokat, erősítjük az ellátórendszerünket, és bízunk benne, hogy elérjük azt, hogy a köztereken is nagyobb rendet és nyugalmat tudunk úgy biztosítani, hogy közben pedig az ellátórendszereink zavartalan működésével valóban segíteni tudjuk a rászorult embertársainkat. Hosszú lesz még a vita, amire ez a parlament elé kerül és sokat fogunk még egyeztetni, de fontosnak éreztük, hogy ezt még nyár előtt benyújtsuk, és megkezdjük a szakmai munkát. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Most pedig a kormány képviselőjében Eiselt úrnak adom meg a szót.

Dr. Eiselt György helyettes államtitkár (BM) állásfoglalása

DR. EISELT GYÖRGY helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottság! A Honvédelmi és rendészeti bizottság előtt is kifejtettem azt az álláspontot, hogy a kormány, illetve a tárca a célkitűzést támogatni tudja azzal, hogy magát az előterjesztést, illetve a törvényszöveget pontosítani kell, illetve meg kell teremteni az önkormányzati törvénnyel való összhangját. Köszönöm.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm. Megnyitom a vitát. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki kíván hozzászólni.

Vágó Gábor képviselő úr, parancsoljon!

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon furcsa volt hallgatni Csizi Péter képviselő urat, mert egy teljesen skizofrén szöveg jött elő (*Derültség.*), hiszen az első mondataiban Csizi képviselőtársaim elismerte, hogy ez egy szociális probléma, és hogy itt a hajléktalanellátó rendszer milyen szépen kiépült az elmúlt 20 évben; utána viszont a szövegének minden egyes mondata egy rendvédelmi keretbe helyezte ezt a problémát. Tehát el kellene döntenie, hogy a hajléktalanok az egy szociális probléma, amit meg lehet oldani szociális eszközökkel, mint ahogy Csizi úr a mondanivalója elején is tette, vagy pedig ez egy rendvédelmi probléma, ahol idézem: itt deviánsok zavarják a közrendet, visszaélnék a közterekkel.

Tehát úgy érzem, hogy itt a Fideszen belül sincsen még letisztázva ez a kérdés, de magának a javaslatnak a szövegtete eléggé egyértelmű, hiszen az látszik – elnézést, én most már csak ebben a keretben fogom ezt a törvényt nevezni -, hogy ezt a hajléktalan adót már többször is ki lehet vetni egy emberre. És most nézzük meg, hogy milyen hatása lesz ennek a hajléktalan adónak. Az első az, hogy miből fizetik ki az emberek, merthogy ez egy eléggé jogos és adekvát kérdés, hogy ha elzárást kapnak, mivel nem tudják kifizetni a büntetést, akkor ez mennyibe kerül a magyar államnak. Ha viszont közmunkára viszik, hogy ledolgozhatja, akkor utána meg hova megy aludni, merthogy pénzt nem tud keresni, amíg ő ledolgozza ezt a tartozást, viszont a lakhatása sincsen biztosítva.

Tehát ez egy totális félmegoldás, ami sokkal több kárt okoz, mint hasznot. Nagyon egyszerűen kirajzolja a kormányzat azon hozzáállását a kérdéshez, hogy itt a hajléktalanokat ki akarják söpörni a közterületekről. Meg lehet nézni, a benyújtók java része maga is önkormányzati vezető; így látszik, hogy itt arról van szó, hogy azt a problémát, amit az önkormányzatnak a szociális ellátórendszer eszközeivel kellene megoldani, ezt az önkormányzat már eleve kudarcos kísérletnek vél, és e helyett inkább próbálják az erdőbe kutasítani a hajléktalanokat.

Én akkor tudnék elégedett lenni egyáltalán, és akkor látnám a felvetésnek az igazát, ha a hajléktalanellátó rendszert nem leépítették volna az elmúlt időszakban, ha a költségvetésben nem csupán nominálértéken maradnak ugyanezek a források, hanem legalább a reálértéküket

megtartják, és itt látni kell, hogy a hajléktalan probléma folyamatosan fokozódik. Ez nem egy olyan kérdés, hogy itt egy jelenlegi konstans állomány problémáit kell kezelni, hanem mivel önök eléggé faramuci módon nem oldották meg a devizahitelek problémáját, és a szociális eszközeizelőre szánt források olyan csekélyek, hogy alig pár száz családot tudnak majd ezzel megmenteni, akik tényleg a tönk szélére sodródtak. És ha idevesszük még azokat a társadalom és gazdaságpolitikai folyamatokat, hogy a dolgozó szegények egyre inkább a társadalom perifériájára sodródnak, a dolgozó középosztály meg csúszik le a szegénységbe, akkor azt kell látni, hogy sajnos a hajléktalanság problémája, és a hajléktalanok száma nőni fog az elkövetkező időszakban, ez pedig még nagyobb terhet róhat majd a hajléktalanellátó rendszerre. Ha most cinikus akarok lenni, ezt önök belátták, és épp ezért nem a hajléktalanellátó rendszer keretein belül próbálják a problémát kezelni, hanem egy rendvédelmi keretben, és ez a rendvédelmi keret többé kerül az államnak úgy, hogy jegeli ezt a problémát, mint hogyha megoldaná.

Tehát jó volna látni, hogy valóban az a hajléktalan stratégia - és most szándékosan nem a rövid távú intézkedési tervre célok, amit januárban hoztak, hanem arra a hosszú távú stratégiára, amivel még továbbra is adós a kormány -, abba hogyan illeszkedik ez a rendvédelmi szabályozás, merthogy szociális szabályozásnak nehezen lehetne nevezni. És amíg nincsen meg ez a stratégia, addig minden egyes lépése a kormánynak csak arra visz, hogy próbálják a problémát szőnyeg alá söpörni, és próbálják börtönbe zárni a hajléktalanokat, mint hogyha a hajléktalanok bűnözők lennének, és tehetnének arról, hogy ilyen rossz és kiszolgáltatott helyzetbe kerültek, és a kormány a segítő kéz helyett inkább gumibotot mutat a hajléktalanoknak. Ez számunkra teljes mértékben elfogadhatatlan, és jó volna látni, hogy ez a skizofrénia, ami a szociális probléma, illetve a rendvédelmi probléma között fennálló feszültségből fakad, miképpen oldható fel a jövőben. Köszönöm.

ELNÖK: Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Szeretnék reflektálni arra, hogy pszichiáter is jelen van és volt jelen hosszú időn keresztül. A deviáns szó is, meg a skizofrénia, meg a skizofrénia-szerű dolgok kényes fogalmak, mert (*Közbeszólás: Kettős tudat.*) nem erről van szó, még csak arról sincs szó, hanem másképp értelmezése dolgoknak, talán maradjunk ebben, én ezt javaslom. De ezeket a műszavakat hagyjuk meg a szakmáknak, a szakmákon belül is elég nagy a zűrzavar.

Ami viszont ennek a törvénymódosítási javaslatnak és tervezetnek a lényege - és azt hiszem le is szűkíthetjük arra, ami a címben szerepel -, hogy közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának az ismételt megszegése. Na most, ebbe persze természetesen bele lehet kapcsolni - és bele kell adott alkalommal háttér megbeszélések során, szakmai viták során, szakmapolitikai szempontok szerint azt -, hogy vajon mi az, ami kialakította azt a helyzetet, amiért ezt most megpróbáljuk legalábbis a megoldás felé törvényileg szabályozni. És azt hiszem, hogy itt az én véleményem legalábbis az, hogy a legfontosabb, hogy szabályozni kell, el kell indítani azt a szabályozást, ami egyrészt erre a kérdésre fókuszál, felhívja a közfigyelmet, felhívja a szakma figyelmét és a törvényhozás figyelmét, hogy a kormányzás szempontjából fontos rendelet ennek a törvénymódosításnak a segítségével végbemegy.

Nekem is vannak kétségeim, kérdéseim. A deviáns szót is említettem az előbb. Azt hiszem, arra kell figyelniük, mert a deviáns szót is már annyiféleképpen használták, a '60-as, '70-es években egész deviancia járvány volt szakmailag megfogalmazásban, és akkor a Magyar Tudományos Akadémia, szakmai bizottságok, pszichiáterek és egyéb szakemberek próbáltunk a nyomába szegődni annak, hogy mit értünk deviancia alatt. Régi történet, hogy ki van bent és ki van kint; ki az, aki a deviáns, ki az, aki az elmebeteg; ki az egészséges, vagy az ép. Én azt hiszem, hogy a deviáns szót sem érdemes használni, mert akkor a mindennapi

életben, ha végigmegyünk az utcán, egy zsúfoltabb utcán, akkor bizony elég sok deviánssal találkozunk, de akik nem járnak utcára, azok is deviánsak tömegestől. Az más dolog, hogy a kultúra alapján, a szokásjog alapján, a törvények alapján kik azok, akik valamiképpen eljutnak oda, hogy beleütköznek a fennálló jogrendbe, és a jogrenden belül nyilvánvalóan ezeket a devianciákat nehéz elviselni.

Számtalanszor felvetődött bennem az is, hogy milyen érdekes a drogkérdés, a drog terjedése - a dohányzásról, alkoholról nem szólnék. De a drogkérdésben is nagyon fontos dolgokban, például mi lenne akkor, ha azt javasolnám vagy javasolnánk, hogy ezeknek a nagy diszkó-buliknak, ahol több ezer ember megjelenik, az elején és a végén a zenészeken drogszűrést csinálnánk, nemzetközi, meg hazai botrány lehetne belőle, de lenne eredménye. (*Derültség.*) Miután ezt meg se merjük próbálni, nyilvánvaló, hogy hozzá se kezdünk. Most ez a kérdés, nem deviánsként, nem skizofrénia szerint osztályozva, azt hiszem nagyon fontos dolog. Valóban arról van szó - nap, mint nap láttuk -, nem történtek igazán olyan intézkedések, amelyek alapján az ott sínylődők egy része megsínylődtek, számos esetet tudnánk mindannyian mondani. Aluljáróknak a lépcsőjén heverő fekélyes, szerencsétlen ulcusos láb fekélyes, gennyes, közegészségügyileg és egészségügyileg is súlyos problémát jelentő emberek hevernek, nagy szakállal, nagyon bűzösen, nagyon piszkosan, és mindjárt oda a közelben ürítik is magukat, ha többen vannak, akkor többen ürítik. És ez nem deviancia, hanem a helyzetéből fakadó sajátos életforma, amelyet az okok mellőzésével valamiképpen kezelni kell. Ezt a kezelési lehetőséget nyilvánvalóan szabályozás szintjén törvényt módosításként törvénybe kell iktatnunk, hogy a végrehajtást az önkormányzatok tudják biztosítani.

De nekem is van azért kérdésem. Nem szerepel benne, bár Vágó képviselőtársam említette, hogy a közmunka felé hogyan és mint. Ebben az szerepel, hogy elzárással, vagy 150 ezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Nyilvánvaló nincs benne az, hogy közmunkával is kezelhető, mert az a pénzbírsághoz majd kapcsolható lesz, de azért azt nem ártana bevenni.

A másik dolog, ami számomra egy kérdés, hogy milyen alapon számítottuk ki vagy számítanánk ki, hogy 6 hónapos úgynevezett türelmi idő után, ha ismétlődik a dolog, akkor ismét akcióban kell lenni, ami azt jelenti, hogy ismételt elkövetésről akkor beszélhetünk, ha az eljárás alapját képező cselekmény elkövetését megelőző 6 hónapon belül történt már felelősségre vonás. Nem tudom, hogy a 6 hónapnak mi a jelentősége, és az ismétlés az miért 6 hónap, miért nem 2 hónap, miért nem 9 hónap, erre azért valamiképpen kell egy véleményt alkotnunk és meg is kell magyaráznunk.

Összefoglalva az eddigieket, amit megpróbáltam hangosan gondolkodva elmondani, még annyit szeretnék megemlíteni, nem valószínű, hogy ezzel a módosítással megoldjuk az ügyet, de valahol le kell tennünk egy mércét, egy szabályozási szempontrendszerhez kapcsolódó törvényt módosítást, ez azt hiszem mindannyiunk számára indokolt, szükséges és hogy aztán a jövőben azt hogyan tudjuk kezelni. És megint egy másik témakör és másik vonala ennek az életünk súlyos problémáját jelentő kérdésnek, a hajléktalanság. Világos, a hajléktalanság világviszonylatban rendkívül súlyos probléma, és a civilizatorikus rendszerek ezzel igazából eddig nem tudtak megküzdeni sehol sem; akár Amerikába megy az ember, akár más európai uniós országba, megtalálja ezt a hajléktalanságot, megtalál még ennél súlyosabb problémákat is. De nálunk ez egy közprobléma, közérdekű probléma, ugyanúgy, mint a zavaró diszkóknak a fenntartása lakott területeken, és még milliót sorolhatnánk, ami az egészség szempontjából a biztonságos élethez valószínűleg a zavarait jelenti. Nyilvánvaló, most elkezdénénk ezt, és én arra gondolok, minden észrevételünkkel gazdagítva természetesen, de ezt a módosító javaslatot próbáljuk elfogadva a későbbiek során alkalmazni is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük.

Varga László képviselő úré a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Én mindig figyelek, amikor Iván László beszél, és fontosnak tartom, amiket elmond, mert azt hiszem, hogy sokszor épülünk belőle, most azonban nagyon vitatkoznék vele, csakúgy, mint Csizi Péterrel, aki kvázi előterjesztője volt a napirendnek. És azt hiszem, ott kezdeném - nem nyitnék vitát, mert nagyon régi tartalmi vitáink vannak, amik egyébként jó egy éve zajlanak, nyilván lehet, hogy sor kerül még a következő egy-két órában erre -, hogy ma volt egy napirendünk, napirendi javaslatunk, aminek két pontja volt, szociálpolitikai koncepció lett volna a következő, illetve ilyen rendészeti oldalról a hajléktalan kérdést megközelítő napirend a másik. A tartalmat elnapoltuk, a rendészeti oldaláról szóló előterjesztést pedig tárgyaljuk.

Ezt csak azért mondom, merthogy szerintem nem igaz az az állítás, vagy nem értek vele egyet, inkább így mondom, hogy valahol ezeket a kérdéseket el kell kezdeni, el kell kezdeni a cövekeket lerakni, és akkor majd folytatjuk. Szóval mégiscsak az alapvető kérdésekre tartalmi válaszokat kéne adni szerintem, és ha a tartalmi válaszaink megvannak, akkor lehet egyébként átfogóan végiggondolni egy-egy ilyen problémát. Azt tudom mondani, hogy ez nem fog sikerülni szerintem.

Tehát az, hogy a Fidesz egyébként önmagában véve koherens társadalompolitikáját - ez egy neokonzervatív társadalompolitika, amivel én nem értek egyet egyébként, ezt többször elmondtam -, ezzel szemben jelentkező társadalmi elégedetlenséget, vagy egyet nem értést úgy próbálja a kormány megoldani, hogy rendészeti oldalról közelíti meg, ez szerintem nem fog sikerülni - van még öt-tíz ügy, amit felhozhatnék ebben a kérdésben. Ráadásul annak a konkrét életszerűtlensége, mondjuk ki: embertelensége miatt - Vágó Gábor elénk konkrétan beszélt, ezeket nem ismételném meg - ez a történet nem fog működni. Nem is értem, tehát hogy egy hajléktalan ember, aki nyilvánvalóan szociális helyzetéből fakadóan van olyan helyzetben, amilyenben, az hogy fizetne ki ilyen típusú összegeket; ha ez a közmunka típusú végrehajthatóság belépne, akkor milyen módon, hogyan, mit csinálna, hol lakna közben, hogy lenne élelmezve; szóval nagyon-nagyon sok kérdés van, amihez ez a tényleg néhány sornyi szakasz nem ad igazán választ ebben a tekintetben.

Én azt hiszem, hogy lehet úgy szembesülni társadalmi problémákkal, hogy egyszer így ránézünk, aztán meg azt mondjuk róla, hogy nem akarjuk többet látni. A hajléktalan problémát nem lehet úgy megoldani és kezelni, hogy egyrésztől leépítjük az elmúlt 20-21-egynehány évben jól-rosszul, mindenképpen javításra szorulóan, de alapvetően működő rendszereket, nem csinálunk helyette semmit, adunk egy rendészeti választ a kérdésre, és a kormány átfogó szociálpolitikai elképzeléseiről pedig még hónapokig hallgatunk - ez az egész így nem fog menni. Nyilvánvalóan vitatkozhatunk még erről, az álláspontunk az, hogy erre az előterjesztésre nemmel szavazunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Lanczendorfer Erzsébet képviselő asszonyé a szó.

DR. LANZENDORFER ERZSÉBET (KDNP): Köszönöm szépen. Azt gondolom, hogy abban mindannyian egyetérthetünk, hogy szabályozásra szükség van, de hogy egy ilyen rendvédelmi szabályozás megvalósuljon, szociálpolitikára szükség lesz. Többek között a férőhely. Vágó Gábor képviselőtársam említette, hogy közmunkára elviszik a hajléktalant, de éjjel hol fog aludni. Tehát alapvető kérdés: van-e férőhely, milyenek ezek a férőhelyek, hol koncentrálnának az országban, a szükséglethez tudnak-e alkalmazkodni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Remélem, a következő mondatom kiveri a biztosítékot itt a kormánynál és a jelenlévőknél, ugyanis azt találok mondani kicsit cinikusan, hogy a hajléktalanok nem szavazók, tehát ők mehetnek a „lecsóba”, bizonyos értelemben. Ezt kicsit bővebben kifejtem, majd Iván professzor megmondja különben, hogy a kifejezésem mennyire adekvát abban az értelemben, amikor még azzal kiegészítem ezt a felvezetőmet, hogy a kormány viszont mazochista, mert ebből ők nem fognak jól kijönni, ezt ők szerintem, ha tudják, ha nem, de gondolkodjanak el rajta, ugyanis ez igen frekvenciált kérdés. Van néhány olyan történet ma Magyarországon, ami az elkövetkezendő, mondjuk három évben még a Fidesz-KDNP kétharmados megoldásaira vár, mert mást nem igen engednek hozzáférni megoldási javaslatok szintjén sem, amit mi nagyon sajnálunk, habár erre is van természetesen megoldásunk, én ezt már egyszer kifejtettem egy albizottsági ülésen többek között.

Azonban maradunk a tényeknél. Tehát itt egy olyan dologról van szó, ami attól függetlenül, hogy arányában „kevés” hajléktalan van Magyarországon - a keveset idézőjelbe téve -, mégis a közvéleményt eléggé tudja izgatni, gondolkodtatni. Az előzményekről még egyszer. Tehát 2010. szeptember 30-án nyújtotta be a kormány a belügyminiszter által a T/1245., a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló '96/XXI-es törvényt, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló '97/LXXVIII-as törvény módosításáról, és ennek hat paragrafusa volt, amely azokat, akik nem rendeltetésszerűen használják a belterületi közterületeket, azokat pénzbírsággal sújtják. Ez akkor is kiverte a biztosítékot, ez is; egyrészt azért, mert bújtatottan tették bele ebbe a törvénybe a hajléktalanok kitiltását a városokból című remek kezdeményezést.

A vita október 19-én zajlott, amikor is Tállai András belügyminisztériumi államtitkár, emlékezetem szerint - megint csak egy olyan kifejezést használok, ami lehet, hogy nem teljesen igaz - „hetykén” jelentette ki, hogy milyen nagy öröm, hogy pont azon a napon jelent meg a kormányhatározat, mely elrendeli, a kormány 1217/2010-es határozata, a közterületek rendeltetésszerű használatával kapcsolatos jogszabályi változásokkal összefüggésben elvégzendő feladatokat. A kormány annak érdekében, hogy a közterületek rendeltetésszerű használata tekintetében megfogalmazódott igények ne járhassanak a társadalmi igazságosság és szolidaritás aránytalan sérelmével, felhívja az érintett miniszterek figyelmét arra, egy: dolgozzák ki az utcán élő hajléktalan személyek számának csökkentését, valamint a hajléktalanellátó rendszer megújítását célzó középtávú cselekvési tervet. Felelős: a nemzeti erőforrás miniszter, közigazgatási és igazságügyi miniszter, belügyminiszter; Határidő: 2010. november 30. Kettő: biztosítsák a középtávú cselekvési terv finanszírozhatóságát, különös tekintettel az európai uniós források bevonására. Felelős: nemzetgazdasági miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter, közigazgatási és igazságügyi miniszter, nemzeti erőforrás miniszter; Határidő: a hazai források tekintetében a 2012. évi költségvetés tervezésével egyidejűleg, az európai uniós forrásokból működtetett programelemek tekintetében, folyamatos. Három: ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Így nem meglepő, hogy nem hogy 2010. november 30-áig, de még a mai napig sem született meg ez a bizonyos cselekvési terv, illetve ha nagyon ironikus akarok lenni, cinikus már voltam, ez a mostani indítvány lehet az a hajléktalanellátó rendszer hiányosságait börtönökkel pótolandó. Ehhez azonban még egy megjegyzést szeretnék fűzni. Gondolom képviselőtársaim is kaphattak abból a levélből, amit „A Város Mindenkié” csoport küldözgetett itt. Mellesleg voltunk egy tököli börtönlátogatáson, ahol elmondta a börtönigazgató, hogy egy elítéltnak a napi tartása mindent egybevetve, uszkve 8 ezer 300 forint körül van. Na most, hogyha beviszik a hajléktalanokat a börtönbe, akkor az őrzésük és ellátásuk uszkve 8.300 forint/fő/nap, ezzel számolni kell. Én megkérdezném most a jelenlévőket, főleg a kormány és a kormánypárti képviselőtársaimnak tenném fel a kérdést,

hogy meg lehetne-e oldani 8.300 forintból nem büntőszerűen, hanem más szociális ellátórendszerben ezt a kérdést. Köszönöm, egyelőre ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Vas Imre képviselő úré a szó.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Köszönöm szépen. Az ellenzéki képviselőtársaimat szeretném néhány dologban kijavítani, illetve néhány dolgot helyretenni.

Azzal teljesen egyetértek, hogy nyilván szabálysértési tényállást csak olyan önkormányzat vezethet be, ahol a hajléktalanellátás megoldott. Tehát ez, amit alkalmazunk jogtechnikai megoldást, ez arra épül, hogy ott, ahol az önkormányzat egyébként bevezeti a képviselőtársam által imént említett szabálysértést, nyilván csak ott lehet másodszor elkövetni ugyanazt a szabálysértést féléven belül. Tehát azokon a településeken, ahol ezt a szabálysértési tényállást az önkormányzat nem alkotta meg, nyilván második alkalommal sem lehet elkövetni.

A másik. Abban az esetben, hogyha nincs férőhely - ugye a szabálysértési törvény szerint - egyébként végszükség, mint büntethetőséget kizáró ok miatt egyébként nem büntethető a szabálysértést így aztán el nem követő személy, illetve szabálysértést elkövető, de büntethetőséget kizáró ok miatt nem büntethető. Természetesen további feltételeket lehet a tényálláshoz tenni, de ezt nem is véglegesnek gondoltuk, hanem várjuk az ezzel kapcsolatos javaslatokat is.

Másrészt, itt képviselőtársam azt mondta, hogy a hajléktalanok nem szavazók. De a hajléktalanok is szavazók, mert azoknak is van szavazati joguk, akiknek egyébként a lakcímkártyájukban az van, hogy mondjuk, Budapest ikszedik kerületében vannak (*Baráth Zsolt: Ezzel tisztában vagyunk.*), úgyhogy ez így ebben a formában nem igaz.

A másik pedig, nem javaslom összekeverni a szabálysértési elzárást és egy egyébként büntetőtörvénykönyv szerinti jogkövetkezményből történő büntetést, a kettő nem teljesen ugyanaz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Vágó Sebestyén képviselő úré a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Először, mielőtt elmondanám, amit szeretnék, képviselőtársamra szeretnék reagálni.

Az egyik az az, hogy Baráth Zsolt képviselőtársam arra gondolt, hogy a hajléktalanok körében a legkisebb az aránya azoknak, akik szavazópolgárként elmennek és élnek a szavazás jogával, ő erre gondolt; tehát tulajdonképpen arra gondolt, hogy politikai szempontból kisebb kockázatot jelent a hajléktalanokat „kinyírni” tulajdonképpen, mint bármelyik más rétegét a társadalomnak. Azt pedig nem tudom, de még az is elképzelhető, hogy az elzárás, mivel nem egy kiépített rendszerről van szó, mint a büntetés-végrehajtási intézeteknél, elképzelhető, hogy ott még drágább, többbe is kerül egynapi elzárás, fogva tartás, mint a büntetés-végrehajtási intézetekben.

Visszatérve arra, amit mondani szerettem volna. Én lassan úgy érzem, főleg Csizi Péter képviselőtársam, mint előterjesztő beszámolója után, hogy lassan tényleg át kéne fogalmaznunk a bizottságunk nevét, és ebből a szép hosszú névből egy egyszerű nevet kéne választanunk, mi lennének a Taigetosz bizottság, mert lassan már nem lesz olyan rétege a társadalomnak, amelyik nem kerül a szakadék szélére.

Nem értettem a múltkor, és a kormány képviselője sem győzött meg, hogy miért kell áthelyezni a pályázatási rendszerbe az utcai szociális munkát; most már értem, 116-ból ezek szerint nem 90-et kell csinálni, hanem nullát, mert majd a közterület-felügyelők, a rendőrök és a fogva tartók, a fogdák őrzői majd ellátják az utcai szociális munkát, egyszerűen nem lesz szükség utcai szociális munkára. Tehát gondoljuk már végig azt, hogy országos szinten a

hajléktalanellátási rendszer befogadóképessége, illetve az utcán lévő hajléktalanok száma milyen arányban van. Én nem tudnék, vagy mondjon nekem valaki egy olyan várost, ahol ez a szám vagy több az ellátási férőhelyek javára, vagy megegyezik az ellátási férőhelyek száma és az utcán lévő hajléktalanok száma, tehát gondolkozzunk már egy kicsit, mielőtt egy jogszabályt megváltoztatunk.

Mielőtt még elfelejteném, a kormány részéről kíváncsi lennék arra, hogy mik azok a javaslatok, azok a finomítási javaslatok, amivel esetleg a kormány élne, illetve amire a kormány képviselője a reagálásában utalt.

Visszatérve még kicsit erre a témára. Ne felejtjük el azt, hogy a hajléktalan személy - most nem akarok pszichológiai, meg szociálpszichológiai értekezésekbe belemenni - egy egészen más gondolkodási móddal és életmóddal rendelkező ember, mint más tagja a társadalomnak. Ez függ attól, hogy milyen körülmények között került az utcára, illetve függ attól is, hogy mennyi ideje él életvitelszerűen az utcán. Egyszerűen ő már az utcai életre szocializálódott, és ha még van is férőhely azon a bizonyos településen, egyszerűen (*Közbeszólások.*) - hadd mondjam végig én is, mert az előbb rám szóltak, hogy ne szóljak közbe, amikor valaki beszél, most én is szeretném ezt kérni - gondolkozzon el azon, hogy ki, miért van az utcán. És ha egyszerűen azért van az utcán, mert vagy az évek során, vagy a folyamat során, amíg hajléktalanná vált, tulajdonképpen a közterületeken lévő életvitelszerű tartózkodásra szocializálódott, akkor nem vasöklével, a kormány vasöklével vagy az önkormányzat vasöklével kell odasújtani, hanem meg kellene próbálni felkarolni őket. És olyan hajléktalanellátó, nemcsak hajléktalanszállókat, nappali melegedőket, utcai szociális munkát kell kidolgoznunk, hanem egy olyan ellátást is, hogy reszocializáljuk a társadalomba őket. De azzal nem tudjuk, hogy elzárjuk, vagy 150 ezer forintos pénzbírsággal sújtjuk, sőt, ez pont az ellenkezőjét fogja kiváltani, és azok a hajléktalanok - a deviancia kifejezés szóba került -, akiknek a „devianciái” még csak ott valósul meg, hogy az utcán életvitelszerűen tartózkodnak, azok ennek az intézkedésnek a következtében váltani fognak a devianciájukon és egy olyan devianciába fognak átmenni, ami már tényleg káros a társadalomra nézve. Tehát gondolkozzunk egy kicsit, hogy milyen intézkedéseket hozunk, és a végpontban ezek az intézkedések milyen hatásokat fognak elérni az egyes emberek, a személyek szempontjából, ugyanis emberekről van szó, ezt se felejtjük el.

És akkor egy példát hoznék. Ha elindulunk ezen az úton szépen, folyamatosan, akkor utána eljön az az idő, amikor azt mondjuk, hogyha van egy család, aki szociális, társadalmi, megélhetési, egyéb problémákkal küzd, és nem veszi igénybe a családsegítő szolgáltatnak a szolgáltatásait, akkor a szomszédok bejelentése, vagy a lakókörnyezet vagy a pedagógus vagy az orvos bejelentése alapján szabálysértési eljárást kell ellene indítani. Vagy az az idős ember, akinek az egészségi állapota indokoltá tenné azt, hogy mondjuk a házi segítségnyújtást igénybe vegye, amennyiben ezt nem veszi igénybe - szintén a felsoroltak jelentése alapján -, kényszergyógykezeltetésre lehet őt ítélni, mert ez már csak egy lépés innen.

Tehát gondolkozzunk, emberekről van szó, egy nem jól működő, foltokkal teli, illetve lyukakkal tele lévő ellátórendszerrel van szó, tehát először inkább az ellátórendszeren változtassunk, és utána talán, de még akkor is azt mondom, hogy veszélyes út az, lehet szankcionálni azt, aki ezt nem veszi igénybe. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük.

Lakatosné Sira Magdolna képviselő asszonyé a szó.

LAKATOSNÉ SIRA MAGDOLNA (Fidesz): Én nem akartam hozzászólni, de szeretnék elmondani egy történetet, ami az én települesemről Budapestre felkerült személlyel esett meg. Nem hajléktalan személyről van szó, hajléktalanként élt több éven keresztül

Budapesten, egyébként saját tulajdonú kertes lakással rendelkezett, hosszú évekig koldult a főváros különböző közterületein.

Én ettől a szabálytól azt várom, hogy az ilyen személyek kiszoruljanak a közterületekről, és menjenek vissza az állandó lakhelyükre és próbáljanak meg normális életet élni, mert azt is gondolom, hogy a hajléktalanok nem egy egyöntetű társaság, tehát mindenkinek más-más az élethelyzete. Elfogadom, hogy vannak olyanok, akik önhibájukon kívül kerülnek ilyen helyzetbe, de sajnos vannak olyanok is, akik maguk választják ezt a helyzetet, és (*Vágó Sebestyén: Ez a demokrácia.*) nem hiszem, hogy egyébként pedig ehhez a többségi társadalomnak nem lenne joga; hogy ha lehet, minél kisebb arányban maradjanak ezek a közterületeken. (*Közbeszólások.*) Gondolom, hogy ez nem népszerű intézkedés, azt is gondolom, hogy ez nem fogja száz százalékban a problémát megoldani.

Még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet. Ahhoz, hogy ez a probléma megoldódjon, együttműködés kell, de nem csak a kormányzat részéről, hanem a hajléktalanok részéről is.

ELNÖK: Szanyi Tibor képviselő úré a szó.

SZANYI TIBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Egyrészt itt nálam legkevésbé sem verte ki a biztosítékot a Jobbik képviselőjének a mondata, már csak azért sem, mert végül is megszoktam, hogy időnként sületlenségeket beszélnek; (*Vágó Sebestyén: Mi nem szoktunk.*) de a helyzet az, hogy ki szavaz, ki nem szavaz, nekem erről egész más tapasztalataim vannak. Például az én választókerületemben a Dózsa György út 137-ben van egy hajléktalanszálló - majd erről még igyekszem egy kicsit többet is mesélni -, ott is felállítanak szavazófülkét, én egész jó eredményeket szoktam elérni; úgyhogy én számítok a hajléktalanok szavazataira, szemben a Fidesz képviselőivel, akik értelemszerűen az alsóbb rétegeket nem tekintik partnernek.

A másik dolog, ami viszont inkább kiveri a biztosítékot, ezek a helyenként tényleg ilyen igazán jó fasiszta szólamok, amiket itt a Fidesz egyik-másik képviselőjétől hallok: ilyen többségi társadalom, mert rendpártiság, meg minden az égvilágon, anélkül, hogy egyáltalán belegondolnának a dolog természetébe. Először is, nincs két egyforma hajléktalan. Tehát így nem lehet generál megközelíteni ezt a problémát.

Kérem elnök urat, engedélyezze azt, hogy tegye fel itt a bizottságban a kezét, aki fogott már kezét hajléktalannal. (*A bizottság többsége felteszi a kezét.*) Hurrá. Tegye fel az is a kezét, aki volt már hajléktalanszállón. (*A bizottság tagjai mindannyian felteszik a kezüket.*) Jó. Ezt csak azért kérdeztem, mert akkor így rövidebbre tudom fogni, tehát a bizottság tagjainak van fogalma arról, hogy körülbelül milyen emberek, milyen sorsok - milyen körülményekről beszélünk.

Felhívom tisztelettel a figyelmet, hogy a hajléktalanszállói férőhely klasszisokkal olcsóbb, mint egy börtön-férőhely. Hogy Magyarországon a börtönökbe akarjuk vinni a hajléktalanokat, ez egy nagyon szép ötlet, egyébként az előbbi fasiszta megközelítésekre jól hajaz, akkor tulajdonképpen ez egy drága megoldás. Előbb börtönt kell építeni annak a néhány tízezer hajléktalannak, 17-18 ezer a börtön-férőhelyek száma Magyarországon, nota bene van vagy százezer hajléktalan, ezeknek az elszállásolása ilyen börtönökbe vagy gulágokba - nem tudom mi a jobb ötlet itt a Fidesznél -, ez egy logisztikai probléma is lehet. Magyarul, a Fidesz ugyanúgy tudja, hogy ez végrehajthatatlan dolog, nem lehet ennyi embert börtönbe vinni, következésképpen ez egy üres, mi több aljas propagandahúzás, itt próbálnak megnyerni valamilyen társadalmi rétegeket, akiket éppen zavar ez a probléma.

Ugyanakkor, azért mondom a börtönt, mert a munkatábor, meg nem tudom, még milyen egyéb ötletek vannak, ezek járhatatlanok, mert bele lehet őket rakni munkatáborba, ki is lehet írni, hogy „Arbeit macht frei”, csak éppen ezek zömmel munkaképtelen emberek. A

Lehel-téren konkrétan az aluljárókban havonta egyszer húznak ki egy darab hullát, aki egyébként hajléktalan volt mindaddig, amíg meg nem halt, és az előtte való hetekben, hónapokban élő ember ki nem nézte volna róla, hogy bármilyen munkára képes lenne, és sajnós azt kell mondjam, hogy ez egy jelentős hányad a hajléktalanokon belül. Még egyszer mondom, nincs két egyforma hajléktalan, egyénenként kell, emberekről beszélünk; minden egyes embernek megvan a maga sorsa, hogy mi az istentől lett hajléktalan.

Ezen felül, én nem szoktam ezzel kérkedni, de ötödik éve tulajdonképpen istápolok egy hajléktalan embert, aki mindegy, hogy milyen módon és fokon került a környezetembe, a lényeg az, hogy napi szinten kísérem figyelemmel az életét, segítem, ahol tudom, tudom, hogy honnan vakartam elő, és tudom, hogy hol tart jelenleg. És látom azt, hogy öt év alatt micsoda irgalmatlan erőt, mintha a gyerekem lenne körülbelül, akkora figyelmet érdemel, még anyagilag is nagyjából benne van ugyanannyiba, tehát törekvő, meg minden; még ez a jobbik szituáció, mert egészséges, munkaképes, szóval minden az égvilágon, de én is látom azokat a mérhetetlen erőfeszítéseket, hogy az én segítségével öt év után most talált munkát a csávó. Gondolkodjunk már emberek, milyen marha egyszerű kimondani azt, hogy menjen dolgozni, micsoda embertelen szöveg, hol az istenben alkalmaznak egy hajléktalant, akinek sok esetben az égen-földön semmi olyan referenciája nincs, amit bármilyen tisztességes munkavállaló elfogadhatna.

Szóval én azért mondom, hogy fogja vissza magát az egész javaslattevő brigád, és legyen olyan kedves, ne apelláljon a társadalom legundorítóbb zsigereire, mert én tudom azt, hallom a választópolgároktól, hogy miért nem csinálsz már valamit a hajléktalanokkal, miért nem takarítják ki az aluljárót, miért nem viszik őket Hortobágyra. Vannak ilyen szövegek, ki lehet ezt szolgálni; de nekünk kicsit más a felelősségünk itt a parlamentben, mint az, hogy zsigeri lakossági indulatokat kiszolgáljunk és össze-vissza tegyünk mindenféle javaslatokat.

Magyarul, nemcsak, hogy nemmel fogok szavazni erre az egész ütődött javaslatra, hanem egyúttal minden létező fórumon fel fogom hívni ennek az egész gondolkodásnak az embertelenségére a figyelmet.

Ja, és akkor még valami. Egyébként javasolom, hogy hívjunk meg ide gyakorló hajléktalanokat vagy gyakorló hajléktalan intézményi dolgozókat. Például nagy szeretettel merném javasolni – ő nem tud róla, lehet, hogy hintába hozom szerencsétlent – Kalmár Szilárd barátomat, aki amúgy politikailag is számottevő figura, mert konkrétan a zöld baloldalnak volt az ügyvezető alelnöke és évek óta hajléktalanszálló igazgató, de gondolom, itt a hátam mögött is ül egy pár olyan szervezeti képviselő, akik ebben a kérdésben egy picit többet tudnak, mint az egész bizottság együttvéve. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Csak szeretném jelezni, hogy két hajléktalanszállónak az igazgatója is itt van körünkben.

Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonyé a szó.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm szépen, a szót. Most a zsigeri indulatok helyett szeretném azt jelezni, hogy itt egy gondolkodásbeli különbség van, tudniillik (*Dr. Szanyi Tibor: Ez igaz.*), így van, de most én beszélek. A Fidesz szándéka nem az, hogy az embereknek a szerencsétlen állapotát kihasználva álsegitési szándékkal hagyja őket a bajban, hanem mind a közfoglalkoztatással, mind ezzel a rendelkezéssel is elindítani őket egy fejlődés irányába. Ez nem könnyű dolog, és ha jól megfigyeli, kedves képviselő úr, nem kampány előtt történik, hanem kőkemény két választási ciklus között.

Gondolkodott-e az ellenzék részéről bárki arról, hogy Demszky főpolgármester úr kampányai előtt hova tűntek a hajléktalanok, ment valaki utánuk, hogy húslevest vigyen nekik, vagy aggódott valaki értük, hogy hova tették őket? Én a Keleti-pályaudvar mellett lakom, a VII. kerület képviselője vagyok, napi szinten a babakocsiban ülő kisgyermek

mellett ülnek a fekélyes hajléktalan emberek, akiket maximális szociális érzékenységgel sajnálok és segíteni szeretnék rajtuk ilyen eszközökkel is, amilyen helyzetben most vagyunk. De vajon gondolkodott-e valaki arról ideig-óráig, ha politikai dologról beszélünk, vagy a szavazatszedés szándékával, akkor bizony eltűntek, senki nem szólt egy árva szót sem, semmiféle jobbikos, semmiféle érdekvédő szervezet, hogy vajon szerencsétlen emberek hol vannak most addig, ameddig a választási kampány zajlik.

Mi érdemi segítséget szeretnénk elindítani, a munka a következő fázis a civilizálódás irányában. Nem az a segítség a hajléktalanok számára, hogy hagyjuk őket a fekélyben, hanem megmozdítunk valamit, és valamit egy kicsit lehet, hogy erővel kell, mert a szép szó ilyen értelemben nem használ. A szociális munkásoknak is volt lehetősége felkérni, kezdeményezni, hogy menjenek hajléktalanszállóra, de nem volt lehetőség arra, hogy tényleg oda is irányítsák őket. Az állam az adófizetők pénzéből igenis Budapesten is komoly hajléktalanszállót (*Közbeszólás a Fidesz részéről: 85 százalékos a kihasználtságuk.*) tart fent, ami 85,76 százalékos kihasználtsággal működik. Tehát bőven van kapacitás arra, ha ez a szándék, ez az irányultság, ez a motiváció elindul, akkor megmozdul valami bizony két ciklus között az emberek érdekében, igenis a hajléktalanok érdekében is. És ezzel párhuzamosan nem a civilizált emberek felsőbbrendűségét hangsúlyozva, de igenis azért ezt is meg kell jegyezni, mert bizony ott gyermekek, emberek közlekednek az utcán, és ez így nem tartható.

Tehát, amit tud az ember segíteni lépésről lépésre el kell kezdeni, ez a törvényjavaslat ezt kezdeményezi. Még egyszer hangsúlyozom, amivel kezdtem, a segítség szándékával az embereket elindítani valami fejlődés, később a munka irányába, de ahhoz először meg kell mosakodni, ahhoz először ágyban kell aludni, és hozzá meg kell teremteni a feltételeket, e felől se hunyjuk be a szemünket. Nem a börtön, (*Dr. Szanyi Tibor: Hanem?.*) 6 hónap áll rendelkezésre. Először is ön, mint önkormányzati képviselő (*Dr. Szanyi Tibor: Nem voltam soha önkormányzati képviselő.*), de a XIII. kerület az egy kiemelt, jól működő kerület. Tehát ön nyilván hatással tud lenni arra, hogy ne kerüljön börtönbe, 6 hónap az éppen elég arra, hogy megoldja egy önkormányzat annak az ön által gyermekének nevezett hajléktalannak a problémáját, segítsen neki, és hogyha végképp nincs segítség, akkor igenis a rendvédelmi eszközökkel is el lehet indítani. Nem az a szándék, hogy börtönbe kerüljenek, hangsúlyozom, de az biztos, hogy valahol el kell indulni a hajléktalanok érdekében is, de a többi állampolgár érdekében is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Akkor ismételt felszólalások következnek és Vágó Gábor képviselő úr a szó.

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Köszönöm a szót. Úgy érzem, hogy itt a vitában az indulatok is elszabadultak, szeretnénk visszatérni a szakmai mederbe, habár valóban úgy érzem, hogy itt az emberségükben támadnak embereket. Szeretném leszögezni, hogy én jómagam nem szavazókat látok a hajléktalanokban, hanem embereket és nagyon jó volna, ha mindenki ebbe a keretrendszerbe gondolkodna itt a szociális bizottságban, ha itt ülünk. (*Prof. Iván László: Helyes.*)

A másik az, hogy nézzük meg, milyen hatása lesz ennek a törvényjavaslatnak, ha elfogadják. Egyrésztől már itt több ellenzéki képviselő is mondta az államháztartásra gyakorolt eléggé negatív hatását; konkrétan, hogy többe kerül az államnak egy nap a börtönben, mint a hajléktalanszállón. Másrészt nézzük meg, hogy a hajléktalan szempontjából milyen hatása lesz, tehát itt eddig is lehetőség volt egyszeri büntetést adni egy hajléktalannak, ha közterületen aludt, a törvény most arra ad lehetőséget, hogy még egyszer 6 hónapon belül súlyosbítva kapjon büntetést. Hogy mi történik majd itt? Beleképzelve a hajléktalant a helyébe, akkor én biztos, hogy átmennék egy másik kerületbe vagy másik településre, hogy ne ugyanott kapjanak el engem, és akkor ne kelljen még egyszer ilyen halmozott büntetést kapni,

ezáltal egy folyamatos állandó vándorlásra kényszerítjük a hajléktalanokat. És itt igazából nem a személyes fokozott problémákra szeretném felhívni a figyelmet, hanem arra, hogy a szociális ellátórendszer elég erősen az önkormányzati keretek között van ma, és ezáltal magát a szociális ellátórendszert óvó és figyelő szem elöl kerülnek majd ki a hajléktalanok, és újabb és újabb szociális munkásoknak kell majd egyes emberek életébe bele láttatniuk magukat, és így újabb és újabb emberek élet problémáit, élettörténeteit kell majd a szociális munkásoknak megismerni. Ezáltal az amúgy is eléggé legyengített szociális ellátórendszer tovább terhelődik.

Tehát nézzük meg, hogy valójában milyen hatása lesz a javaslatoknak, és tényleg azokat a célokat szolgálják-e, mint amit elképzeltünk, vagy valójában Pintér Sándor már nem csupán a munkaügyi miniszter, hanem a szociális miniszter is lesz ebben az országban. Nekem nagyon úgy tűnik, hogy itt önök mindent a nyers erőszakkal való fenyegetés eszközével akarnak megoldani: mind a munkanélküliség problémáját, mind pedig a katasztrófa felé sodródó társadalom marginális rétegeiben élő embereknek a problémáit. És ha tényleg az érdemi problémákra fókuszálunk, akkor mondják meg, hogy miként és hogyan akarják bővíteni a hajléktalanellátó rendszert, miként és hogyan akarják azt elérni, hogy ne egyfajta hajléktalan vándorlás és körbevándorlás kezdődjön el. Itt igazából azt kell látni, hogy szabályozásra szükség van, azt senki nem mondta, hogy nem kell szabályozni; csak az a kérdés, hogy milyen keretben szabályozzuk. Ha rendvédelmi keretben szabályozzuk a szociális problémát, annak az embernek nem lesz hol laknia, nem lesz mit ennie attól függetlenül, hogy őt bezárják-e a börtönbe, vagy sem.

A másik érdekes kérdés, amit Iván László professzor úr vetett fel, ez a 6 hónap kérdése. Miért pont 6 hónap, mit jelent ez, tehát ez hogyan merült fel egyáltalán? Tehát 6 hónapig ne egy kerületen belül éljenek, vagy mi volt az oka ennek a 6 hónapos időszaknak? Attól eltekintve, hogy az alap dichotómia, és keretben ez egyszerűen elfogadhatatlan. De vannak olyan elemei, ami úgy tűnik nekem, hogy nagyon ilyen hasra ütve születtek meg itt a Fidesz boszorkánykonyhájában, és látni kellene már végre, hogy itt tényleg emberi sorsokról beszélünk. Én megértem Szanyi Tibort, amikor a saját vérmérsékletének megfelelően kifakadt, de úgy érzem, hogy itt valóban olyan erős szakmai érvek vannak amellet, hogy ez a törvényjavaslat értelmetlen, hogy nem szükséges itt az érzelmi húrokat is megpendíteni, mert ez úgy, ahogy van egy irracionális lépés a kormányzat részéről. Köszönöm.

ELNÖK: Vas Imre képviselő úré a szó.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Köszönöm szépen. Szeretném visszautasítani Vágó Sebestyén kijelentéseit többek között, amikor azt mondta, hogy mi a hajléktalanokat ki akarjuk nyírni, meg nevezzük át Taigetosz bizottságnak; és Szanyi képviselőtársamnak a fasiszta szólamokra utaló kijelentéseit – erről szó sincs.

A másik. Vágó Gábor lehet, hogy nem tud róla, de Magyarországon körülbelül két éve országos és egységes szabálysértési nyilvántartás van, tehát attól még, hogy valakit egyszer mondjuk Debrecenben, utána pedig Győrben érnek ilyen szabálysértésen érnek, attól még a szabálysértési hatóság, mind a szabálysértési ügyben eljáró bíróság ezt minden esetben lekérdezi, mielőtt szabálysértési szankciót szab ki, tehát ebből a szempontból egyértelmű, hogy az úgymond nem megoldás. De az viszont igen, hogy ott, ahol az önkormányzat ilyen szabálysértési tényállást nem állapított meg, ott sem először, sem másodszor nem lehet ezt a szabálysértési tényállást elkövetni.

A jobbító javaslatokkal kapcsolatban a Fidesz-KDNP egy-egy képviselőjében felmerült, hogy például az ellátás visszautasítása is egy további feltétele legyen a szabálysértési tényállás megvalósításának. De mondom, azt hangsúlyozom - ezt ellenzéki képviselőtársaim figyelmen kívül hagyták -, hogy abban az esetben, ha az adott településen az

ellátás nem megoldott, akkor a szabálysértést elkövető végszükség miatt egyébként sem büntethető. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Baráth Zsolt képviselő úr a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm elnök úr. Tulajdonképpen a mai bizottsági ülésünk elején, amikor a Fidesz javaslatára az egyik napirendi pontot megszüntettük vagy megszüntették, akkor reménykedtem abban, hogy majd ez a pont marad el, merthogy visszavonták ezt az előterjesztést; és meglepetés ért, amikor a nemzeti szociálpolitikai koncepciót szavazták le, hogy ez ne kerüljön napirendre - biztos, hogy ez az ő stratégiájuk, taktikájuk, vagy elképzelésük.

A másik. Még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet, és nem szeretném semmiféle szociális demagógiával, ami itt a mai napon már néhány elhangzott, alátámasztani, de ha a bedőlő devizakölcsönöknek a tulajdonosait beállítjuk ebbe a sorba, és éppen ma is, tudomásom szerint, nem tudom: 30 millió fölötti, vagy alatti-e az az ingatlanérték, ami miatt Székesfehérvárott van egy kilakoltatás. Tehát, ha azt vesszük, és számíthatunk arra, hogy 2011. október 1-jétől több ember kerülhet a hitele miatt utcára akár - lehet hajléktalan, vagy majd mehet hajléktalanszállóra -, akkor ők is besorolódnak ebbe az egész játékba, és egyenes következménye lesz ennek, hogy a bedőlő devizahiteleknek viszont akkor már ebből a napi 8.300 forintból, vagy uniós támogatásból akár a kormány meg is építheti az első adósok börtönét. Javaslok erre egy olyan elhagyott MÁV épületet, amik a Nyugati-pályaudvar mellett sorozatban vannak, és a kormány kénytelen támogatni a Magyar Államvasutakat évtizedek deficitjei miatt, akkor esetleg egy olyan együttműködési szerződés keretében lehet ott olyan adósok börtönét legrosszabb esetben, jobbik esetben olyan épületeket felújítani, ahol ezeket a hajléktalanokat nem 8.300 forintért, hanem feléért vagy harmadáért el lehetne helyezni. Köszönöm.

ELNÖK: Lanczendorfer Erzsébet képviselő asszonyé a szó.

DR. LANCZENDORFER ERZSÉBET (KDNP): Köszönöm szépen. Végtelenül sajnálom, hogy Szanyi Tibor képviselőtársam nincs itt, neki adresszáltam volna elsősorban a mondandómat, ami úgy szól, hogy általában az szokott kiabálni, az szokott ilyen stílusban beszélni és az szokott ilyen agresszív lenni, akinek nincs igaza – és neki valóban nincs igaza. És bármennyire különbözik a véleményünk, én ebben a stílusban soha nem tudnék vele vitatkozni.

Nem tudom elfogadni egyébként, hogy van olyan érv, hogy aki az utcán szocializálódott, azt vegyük tudomásul, azt nem lehet sehova bekényszeríteni se a hajléktalanszállóra, se a börtönbe. De ha van, amivel kapcsolatban a kérdést már feltettem, elég férőhely - Győr egyébként egy ilyen város, nem is látok semmiféle aluljáróban hajléktalant -, és nem szitokszó, hogy kisebbség meg többség, akkor a többségi társadalom elvárásainak megfelelően igenis a hajléktalanoknak el kell fogadni azokat a sokkal emberibb feltételeket, mint amit az utca biztosítani tud számukra. És én ezt nem tartom ördögtől valónak, segítségnyújtásnak tudom csak elfogadni, hogyha van elég hajléktalanszálló, ahol élni tudnak, ahol éjszaka megfelelő fűtés van. Együtt voltunk egy látogatáson, és láttunk olyan hajléktalant, akinek mind a két lábát amputálták, mert kint télen éjszaka elfagyott. Azért, hogy ilyen súlyos károsodásoktól megmentsük a hajléktalan embert, igenis ezt akár kényszerítő erővel is el kell érni, és igenis a hajléktalan embernek is az emberi együttélés szabályait tudomásul kell venni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Vágó Sebestyén képviselő úr a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen, csak egy pár gondolat még. Először is kikérték maguknak azt, amit én mondtam, de én ezt akkor sem vonom vissza, mert helytállóan tartom még most is.

Vágó Gáborral ellentétben én is szakmai síkon szeretném megközelíteni a problémát, de nem ígérem, hogy indulatmentes tudok maradni, mert nagyon nagy feszültség van bennem a javaslat miatt. Én kikérném magamnak azt, amit Rónaszékiné Keresztes Monika mondott, civilizált emberek a hajléktalanok is; tehát ne mondjuk azt, hogy civilizált ember, aki nem hajléktalan, és nem civilizált, aki hajléktalan, mert ezt mondta az előbb, hogy a civilizált, meg a nem civilizált emberek.

Visszatérve kicsit arra, folytathatnám a sort, amit Szanyi Tibor mondott, hogy emelje fel a kezét ez, meg az, meg amaz. Én nemcsak látogatóban voltam a szállón – és ezt nem kérdésemből mondom, csakhogy adekvát, amit mondok –, több krízis időszakon keresztül Tatabányán az utcai szociális segítők egyesületénél önkéntesként dolgoztam, tehát én nemcsak mosolyogva politikusként kezet fogva láttam hajléktalant, hanem ténylegesen a segítő szakmában is tulajdonképpen önkéntesként részt vettem a munkában, és igenis vannak olyan emberek, akik az utcai életre szocializálódtak.

Mi lesz akkor, ha őket arra kényszerítjük, hogy vagy elzárás, vagy 150 ezer forintos pénzbírság vagy menjen be a hajléktalanszállóra vagy az átmeneti szállóra. Be fog menni, mert azt fogja mondani, hogy inkább bemegyek, minthogy megbírságozjanak vagy lecsukjanak; de hogy az a személy, akit kényszerítő erővel viszünk be a hajléktalanszállóba vagy az átmeneti szállóba, milyen káoszt, agressziót, verekedést, vért fog okozni az adott hajléktalanszállón, annak a következményével akkor majd a kormány számoljon el a lelkiismeretével. (*Dr. Lanczendorfer Erzsébet: Civilizált ember és nem fog vér folyni.*) Jó, rendben, ha ön mondja, akkor elhiszem, de majd akkor az illetékeseket kérdezzük meg erről, hogy ennek mi lesz a következménye.

Még egy-két adalék. A hajléktalanok vándorlása az életmódjukból adódik, folyamatosan vándorolnak. Miért erősítsük még ezt a vándorlást, miért ne próbáljuk meg őket megkötni egy helyen, hogy ott a reszocializációjukat foganatosítani lehessen. Az, hogy a hajléktalanellátás nincs olyan állapotban, mint amennyire szükséges, az tény. Vannak szerencsés városok, ahol mások a mutatók. Tatabányán például 40 férőhelyes hajléktalanszálló van és 23 a várólista (*Csizi Péter: Nem vezetik be.*) Nem vezetik be, de ők hova vándorolnak utána. Ha elosztjuk országosan, nincs annyi hajléktalanellátási hely, mint amennyi hajléktalan személy van jelenleg, és hogyha őket valahogy megpróbáljuk visszavezetni a társadalomba, akkor azt csak helyben tudjuk elkezdni. Tehát, ha az utcai szociális munkát, a hajléktalan szociális munkát, a hajléktalanokkal foglalkozó ellátást elkezdjük az adott településen még akkor is, ha nem megfelelő a férőhelyszám, akkor azt ott is kell befejeznünk.

És akkor milyen körülményekről beszélünk. Alacsonyküszöbű ellátást, ha valaki létre akar hozni egy adott településen, nagyon nagy akadályokba ütközik, és vért izzadva kell létrehozni az alacsonyküszöbű ellátást, ami megoldás lehetne erre, akkor talán ezen változtassunk, ha már reszocializációról beszélünk, és azt mondjuk, hogy a kormány majd segít ezeken az embereken, meg a kormány majd így felkarolja őket, meg a kormány majd így, meg úgy megoldja ezt a problémát. Jelenleg, a jelenlegi pályázatási rendszerben, ha a hajléktalanok segítésére pályázatot írnak ki, és jelentkezik egy pályázó és esetleg bele mer írni olyanokat, hogy ő szeretne pénzt kapni fogászati kezelésre, ruházkodásra, hogy az a hajléktalan személy a társadalom által elvárt kinézetnek megfelelően menjen el akár egy állásinterjúra, akkor őt tulajdonképpen - mondhatnám azt is - körberöhögik és erre egy fillért nem fog kapni. Sőt még valami istentelen dolognak gondolják azt, hogy a hajléktalan

személyeknél a minimum ellátáson kívül - tulajdonképpen az életben tartáson kívül - még valami pluszszolgáltatást szeretne biztosítani.

És akkor vannak még itt ilyen érdekes pályázatok is. Jó, rendben, a hajléktalan személyek között elég nagy arányban fordulnak elő a büntetett életű, priusszal rendelkező hajléktalanok. Most van egy nagyszerű kormány pályázat - nem is tudom, hogy EU-s pályázat vagy kormány pályázat -, amit kiírtak, hogy akkor majd a hajléktalanellátók, civilek, illetve önkormányzati ellátók majd pályázzanak közösen a pártfogó felügyeletekkel, és akkor valami közös oktatási programot hozzanak létre. Csak azt felejtették ki a rendszerből, hogy a kormányhivatalnak köszönhetően az igazságügyi hivatal már nem önálló hivatal, tehát konzorciumi partner nem lehet a hajléktalanellátó intézménnyel vagy civilvel az adott pályázatban. Tehát itt érdekességek vannak. Lehet nagyszerű szavakat mondani, meg lehet óriási propagandát csinálni, és megfelelni tényleg annak, ami előttem is elhangzott, megfelelni annak a társadalmi elvárásnak, hogy takarítsuk ki a hajléktalanokat a városokból, csak gondoljuk akkor végig, hogy először talán tennünk kéne valamit és utána szankcionálni. Mert akkor ez így nem fog menni, akkor ezentúl tényleg az éhezést is szankcionálni fogják, meg akkor jönnek majd a közveszélyes munkakerülők, meg nem is tudom, hogy fog folytatódni a sor. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Meg kell mondjam, hogy mind a bizottságok légré, mind a bizottságokban töltött időm és a parlamentben töltött időm is arról meggyőz, hogy minden egyes tagja, akivel eddig találkoztam és találkozom itt is, valamiféle közfelelős kötelességet és egyéni közfelelősséget is tükröz. Én nagyon sokat tanulok, őszintén mondom, nagyon sokat tanulok ezekből a felszólalásokból ki temperamentuma, személyisége szerint nyilatkozik meg.

Kétségtelen, hogy vannak elhamarkodott vagy nagyon beágyazott minősítő megjegyzések, Szanyi Tibornak nagyon sokféle gondolatát követtem, figyelem, mint személyiségkutató is, de ez nem patológia, szóval félreértés ne essék (*Derültség.*). De kétségtelen, hogy azért amiket ő mond, az ő belső elhivatottságából származó, és én megmondom őszintén, hogy ilyen hasonló dolgokkal, mivel minél hosszabban élünk, annál inkább a történelem tanulóivá is válunk, én 79 évemben megéltem annak idején, Marosán Gyurinak a nyilatkozatait, megjelenéseit, és nagyon sok reinkarnált stílusjegyeket találok. (*Derültség.*) Meg kell mondanom, hogy ezt én a lelkesedésnek és az elhivatottságnak tudom be, tehát nem szankcionálás szempontjából, de kétségtelen azért sértőek is ezek, és a személyiség védelme mindenkire kiterjed. Én azt hiszem se fasisztának, nem beszélve arról, hogy a fasiszta szót a nácizmussal összekeverik, de ez egy másik dolog. (*Dr. Szanyi Tibor: Igyekeztem pontosan fogalmazni.*) Igen, erről tényleg lehetne beszélgetni, de azt hiszem, hogy ezeket a nagyon sértő, személyiséget zavaró minősítéseket, mert milyen alapon, Isten földi helytartójaként is megnyilatkozik az ember, meg ideológiák megnyilatkozása helytartójaként is, nem tanácsolom mindannyiunknak ezt.

A másik, amit szeretnék megjelölni. Mindenből, a jelenlegi beszélgetés során és bármihez nyúlunk témaként, amit a bizottság is tárgyal, érzem azt a frusztráltságot, hogy még mindig nem tudunk elérni olyan eredményeket, és nem tudunk jól végrehajtani olyan, annak idején kampányokban felhangzó és elhangzó ígéreteket, nem beszélve arról, hogy a törvénykezés szintjén rengeteg elmaradásunk, rengeteg szabályozási deficitünk van és rengeteg frusztrációnk, ami azt jelenti, hogy mindenki nehezen viseli. Annak idején - el kell mondjam klinikai múltamból -, 25 évig a pszichiátriai és neurológiai klinikán dolgoztam a VIII. kerületben, a Balassa utcában, és ott minden előfordult, amiről mi itt beszélünk; ez jó régen volt, mert '57-től 25 éven keresztül vezettem a legnehezebb osztályokat is.

Az egyik ilyen emlékem az, hogy egy virágáruslányt a Rákóczi útról behoztak a rendőrök, mert különböző drogterjesztéssel, meg egyebekkel gyanúsították, ez egy cigánylány volt. Amikor behozták, lehetett látni, hogy már többször megkaristolta magát, legalább tíz-tizenöt-ször az egyik karja, másik karja, tehát öngyilkosságra utaló dolgokat végzett. Jól ismertem ezt a leányzót, mert gyakorta mentem arrafelé, nagyon kedvesen csokrot kötött és azt árusította, tehát jól ellátta magát nappal. Aztán behozták és akkor azt mondta, hogy engedjen már ki, neki éjszakai munkája van. Az éjszakai munkája abból állt, hogy prostituált volt, abból szerezte a többletjövedelmét. Mondtam neki, hogy most egyelőre nem lehet kimenni, mert a rendőr behozta - figyeljük meg és állásfoglalást alakítsunk ki, tehát többszörösen bent volt.

Egyik reggel korábban mentem be a klinikára, úgy 6 óra felé, én általában korán mentem, hogy közvetlen tapasztalataim legyenek az éjszakai ellátás, meg egyebekkel kapcsolatosan. Egyébként ezek az osztályok voltak azok, amikre mi kiírtuk és meg is mondtuk a hozzátartozóknak, hogy semmiféle honorálást, semmiféle paraszolválást és semmiféle hálapénzt nem fogadunk el, a többi osztályok ezt nehezen viselték el, mert mégiscsak más volt a kapcsolatunk az emberekkel. Elég az hozzá, hogy bemegyek reggel 6 órakor, és végig szoktam így civilben menni, benézek a kórterembe - nem vizitet teszek, csak szemrevételezést -, és látom, hogy az ágyában, ahol ő feküdt, egyébként van egy szépen pettyes kendővel bekötött fej, a paplan alatt fekszik. Bemegyek és látom, hogy nem ő van ott, hanem egy baba maga helyett, még nem ért vissza az éjszakai műszakból. Na most, ezek után mi legyen, kemény szankcionálásról is lehetett szó, meg sok mindent lehetett volna tenni, mindjárt rendőrt hívni, stb. A lényeg a következő. Kétségtelen, volt akkor egy közveszélyes munkakerülési droktrína, amelynek alapján természetesen kitakarították a közterületeket, aki nem dolgozott, az ne is egyék, illetve az ne maradjon kint legalábbis. És amikor jött egy nagyobb fej valahonnan látogatóba az országba, például Hruscsov vagy bárki, akkor még inkább mindenkit kitakarítottak a közterekről.

De ez a múlt volt, és erről is volt egy saját személyes élményem, amikor volt egy valódi skizofréniában szenvedő betegem, aki egyébként feltaláló téveszmével került be, utalták be hozzám. Kiderült, hogy a végén ő tényleg feltalált valamit és nagyon komoly jutalmat is kapott, illetve megállapodás szerint egy nagyobb összegű pénzt, de mindenki azt mondta, hogy ez egy elmebeteges dolog, hülyeség, és nem így volt. A lényeg az, hogy szépen javult, férfi volt az illető, kiengedtem, és pechemre abban a zárolt időszakban engedtem ki pénteken, amikor a nagy emberek megérkezése, a politikusok megérkezése történt, teljesen tilos volt, és zárlat volt az elmeosztályokon, tehát senkit nem lehetett kiengedni; másrészt minden nyomtatóeszközt és az írógépeket is az úgynevezett szigorúan őrzött szobákban kellett lepecsételve elhelyezni, nehogy valaki a lázadás különböző mezeire tévedjen.

A lényeg az, hogy ezt az embert – ügyeletes is voltam aznap – azt hiszem 12 rendőrrel rabomobilon behozták a klinikára megbilincselve, ordítva, jajgatva szerencsétlen összevissza törve, borzasztóan nézett ki, és akkor megkérdeztem a rendőröktől, akik be akartak nyomulni a klinikára, hogy mi történt. Azt mondták, hogy Hruscsov elvtárs érkezett és a Hősök terén tartott egy nagy beszédet, arra kiterelték az embereket, ott ez az ember átvette magát a kordonon és rohant Hruscsov elvtárs felé. Azonnal leteperték, összeverték, megkötözték és behozták hozzám. Egy szerencse volt, hogy bevitték a rendőrségre, és volt ott egy rendőrorvos, aki megnézte, hogy mégis mi van a zsebében ennek az embernek, és volt egy kibocsátó cédulám, amivel kiengedtem próba kibocsátásra. A lényeg - rövidre zárom - az volt, az öklét még mindig összecsuksva tartotta, és akkor mondom a rendőröknek, az öklét miért tartja ilyen szorosan ez az ember - mondtam a nevét. Ők azt nem tudják, csak ütni akart vele. Mondom, hogy akkor, menjenek ki szépen. És mondtam neki: figyeljen ide, látom, hogy összevissza verték, rosszul van, nyissa már ki az öklét, hogy megnézzem milyen sérülése van.

Kinyitotta és benne volt egy kis papírlap, ami össze volt gyűrve, és a következő volt azon: Hruscsov elvtársnak dicsőítő levél.

Én ezeket az epizódokat csak azért mondom el, hogy az életben a dolgok másképpen vannak. Sokszor valóban, amelyek nem egyszerűek és a szabályozásuknál mindig gondunk van, mint ahogy a koldusmaffiával is gondunk van, gondunk volt. Most az utóbbi években, évtizedekben ez gyarapodott, és nyilván az is nagyon fontos tétel, hogy az utcai szociális gondozás és segítőknek a szervezése terén is nagy válság van, és egy földrengésszerű átalakuláson ment keresztül. Nyilvánvaló - akár a Máltai, akár a többieket nézzük - ezek működtek, szervezettek voltak, és most bizony ezeknek a nagyon sok hiányossága folytán nagyon nehéz azt mondani, hogy szervezeten, jól menő szociális, utcai szociális segítő rendszer működik: helyenként igen, helyenként nem.

A másik dolog. Ha a hajléktalannak nevezett – bár mondom, én nem szeretem ebben a témában most itt a hajléktalan szót használni - emberek, akik ennek a bizonyos tételnek megfelelően közterületen az életvitelszerű lakhatás tilalmának ismételt megszegése címszó alatt szerepelnek, és ezek nem akarnak bemenni sehová, mondjuk például, inkább ott hálnak meg, vagy az ide importált vagy az ide áttelepedett hajléktalanok. Ilyen van a BAH csomóponton 4-5-6 emberből álló, az egyik dobol a személtládán, és ott hirdeti az ígét, a másik meg felszereli magát ilyen zöld lombokkal; a lényeg az, hogy ott élnek, ott hevernek és ott az ürülékük is a Hilton szálló melletti gyönyörű parkban megtalálható papír vagy anélkül is.

Tehát nyilvánvalóan ez a kérdés, ez a téma valamiféle megoldást igényel, nyilvánvalóan differenciáltan emberileg. Mindannyiunk hozzászólásából azt látom, hogy minden emberért felelősnek érezzük magunkat és így is nyilatkozunk. Na most, ebből a szempontból ez, ami nem öleli fel a hajléktalanellátást, nem öleli fel azt a szociális törvényelőkészítő témakört és szervezeti rendszert, amelyiket szeretnénk a későbbiek során előterjeszteni; nyilvánvalóan ez egy nagyon kis része annak, amit szeretnénk elérni. Az egy másik kérdés, hogy itt az elzárás, meg a 150 ezer forint, meg a közmunkára való átkapcsolás hogyan történjen, hiszen nyilvánvaló, a bűnözésből és a bűnelkövetőknek a kezeléséből is számtalan dolog derül ki, nem mindegy, hogy hogyan közeledünk hozzá. De, ha van egy tétel, amire rá tudjuk a módszereinket építeni és jól tudjuk megszervezni közfelelős, közköteles közösségi szinten is, akkor ennek van egy lehetősége, amiből elindulva több mindent be kell kapcsolni, hiszen ehhez sok minden egyéb törvénynek a módosítását is hozzá kell kapcsolni, ez nyilvánvalóan hátra van még.

Összegezve és elnézést, hogy hosszan élményszerűen is mondtam el a dolgokat, én nagyon felelősnek és nagyon kötelesnek érzem magamat, és azt hiszem mindannyian így gondolkozunk személyiségünk szintjén kifejezve, hogy erre a törvénymódosításra érdemes odafigyelni, mi több érdemes ezt módosításokkal kiegészítve árnyaltabban, de megvalósítani, vagy legalábbis elindítani az útján. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Iván professzor úr bölcsességét nem is kívánom felülmúlni, egy rövid megjegyzést azonban engedjenek meg. Csak az idő változik, csak az idő telik, vagyis nem változik semmi, de az idő telik, körülbelül ennyit tudtam ebből leszűrni, és akkor visszatérve a szakmához.

Felvettem itt az első felszólalásomban, lehet, hogy kicsit nagyobb vehemenciával, a szakmai részét a dolognak. És akkor megkérdezem még egyszer, hol van ez a cselekvési terv, vagy akkor úgy értendő a cselekvési terv, hogy tényleg szociális demagógiával börtönbe a hajléktalanokkal vagy zárjuk be a hajléktalanokat? Ha nem, akkor - volt az előbb egy olyan javaslatom, hogy tudom, hogy minden pénzbe kerül, természetesen ez is - nagy

valószínűséggel a hajléktalanellátó rendszert bővíteni kell, konkrétan hajléktalanellátó házakat kell építeni, hogy ne kerüljenek ezek a szerencsétlenek a börtönbe. Ugyanis jobbikos felmérés, vagy a saját felmérésünk vagy a nekünk eljuttatott tanulmányok és információk alapján mi úgy tudjuk, hogy az ellátórendszer fullon működik, azaz száz százalékon működik, tehát oda, hogy most 85 százalék elhangzott, mi úgy tudjuk, hogy száz százalékon működik.

A másik pedig, amit Vágó Sebestyén képviselőtársam mond, hogy igen, aki az utcán szocializálódik; nekem is van egy nagyon rövid történetem. Állami gondozásban 30 évet eltöltve van olyan régi, nem is egészen én neveltem a gyermeket, de ugyanabban a gyermekotthonban nevelkedett, most már idestova 40 körül van életében, akit hetenként itt látok a Nyugati-pályaudvar előtti egyik padon félig önkívületi állapotban fetrengeni olyannyira – most mondom azt, hogy hál' istennek, vagy nem hál' istennek –, hogy meg sem ismer engem, mert igazából nem tudnék vele mit kezdeni. Volt olyan szituáció, hogy a lépcsőn lezúduló mankós hajléktalant – öltöny, nyakkendőben, mert éppen az volt rajtam, a parlamentbe mentem – én segítettem fel, ugyanis ott körülbelül 40-50 ember elment mellette és senki nem nyúlt hozzá, utána én is gyorsan mentem tisztálkodni.

De ezek a történetek, meg ezek a szituációk naponta megesnek, és ezek a hajléktalanokkal esnek meg, és mindenképpen a mi feladatunk; én érzem, hogy ezt a Fidesz-KDNP kormány is érzékeli, de mindenképpen elsősorban az ő, illetve a mi feladatunk, hogy ezt megoldjuk. (*Prof. Iván László: Így van.*) Na most, hogy ez egy megoldási javaslat - és akkor Iván professzor úr nyomdokain továbbhaladva -, akkor próbáljuk kitalálni azt, és természetesen nekünk csak arra van lehetőségünk, hogy ehhez módosító javaslatokat oda írjunk, odategyünk, akkor próbáljuk kitalálni azt a legideálisabb lehetőséget, amit pillanatnyilag ki lehet ebből az egészből hozni, de én mégis azt javasolnám, hogy ne az elzárásukban gondolkodjunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonyé a szó.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm szépen, a szót. Egy rövid visszatérés csak egy mondat erejéig Szanyi Tibor képviselőtársamnak, hogy a rend igénye az nem a fasizmus definíciója, tehát azt mindenképpen szeretném világossá tenni a jegyzőkönyv számára is, mert durva volt ez a kifejezés több ízben.

Na most, a civilizáció: a civilizálatlan szót én nem használtam a hajléktalanokra, én azt mondtam, hogy a civilizáció útján el kell kezdeni segíteni, az első lépés; a civilizáció útján (*Közbeszólás, beszélgetés.*) el kell indítani azt, hogy aki az utcán alszik, és olyan állapotban van, hogy a képviselő úr is kénytelen utána megmosakodni, ha hozzáér. Tehát mindenféleképpen az első lépés az, hogy segítsük olyan helyre, ahol van lehetőségük tisztálkodni, van lehetőség az első pici lépést megtenni az irányba, hogy utána jöhessen a következő, tehát én nem fogadom el továbbra sem azt, hogy az a megoldás, hogy hagyjuk, mert ő ott szocializálódott, ez a legrosszabb, amit tehetünk.

Az ellátási helyekkel kapcsolatosan. Az éjszakai menedékhelyek kihasználtsága elég, tehát van kapacitás bőven. Három terület van az országban, ahol százszázalékos a kihasználtsága ezeknek az éjjeli menedékhelyeknek, Budapesten 86,13 százalék és Pest megyében pedig 67,13 százalék, tehát bőven van, 143 helyből 96-ot vettek igénybe. Tehát, ha más nem, akkor egyszerűen aludni, és ott pedig folyóvízhez juttatni azt az embert, tehát megmozdítani az utcáról, abból a gravitációból kiemelni és elindítani valamilyen irányba.

Iván professzor úr előadásából is látszik, hogy nem a könnyebb utat választja a kormány az ilyen törvénytervezettel, hanem pontosan utána élethelyzetről élethelyzetre kell megoldani, hiszen minden emberi élet más. De ha azt mondanánk, hogy joga van ott lenni, az emberi jogot tiszteljük, akkor nem csináltunk semmit. Ha elindítunk egy folyamatot, akkor viszont igenis felelősség is lesz majd kezelni egyenként ezeket a helyzeteket és ez is a mi

feladatunk lesz, úgyhogy higgye el, hogy a segítői szándék visz minket és nem a félreértelmezett rendpártiság. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szanyi Tibor képviselő úré a szó.

DR. SZANYI TIBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Nyilvánvalóan én ezt nem definiáltam, hogy miért is gondoltam pontos szóhasználatnak azt, amikor fasiszta, fasisztoid szólamoknak neveztem itt az egyik-másik felszólalásból kicsengő gondolatokat, viszont hogyha tényleg a Fidesz igényli, akkor természetesen szívesen megadom azt az URL címet. Az Amerikai Népszavában Bartus László tollából született egy nagyon hosszú elemzés egyébként, amelyik minden igényt, még a Marosánon túli igényeket is messzemenően kielégíti, ahol igen erős, 5-6 oldalon keresztül és mondjuk, olyan 30-40 pontban vezeti le, hogy mitől fasiszta a Fidesznek a jelenlegi politikája, erről is lehet egyébként vitatkozni. Én nem gondoltam terhelni definitív vagy definíciós ügyekkel a bizottságot, de rendelkezésre bocsátom a háttérét, hogy mi a vélekedésem alapja. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Vágó Sebestyén képviselő úré a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Egy dolgot elfelejtettem még az előbb mondani. Csak így végiggondolva, ha bevezetésre kerül ez a törvény, akkor mik lesznek a következményei, erre vonatkozóan egy pár érzékeltetés.

Jó, most beszélhetünk alapvető emberi jogokról. Még a jobbágyságnál sem volt az, hogy meghatározták, hogy a jobbágyok pontosan milyen területen belül nem mehetnek el, mert volt egy időszak, amikor volt szabad vándorlás; úgy látszik, hogy a hajléktalanoknál nem lehet szabad vándorlás, és kötelező lesz nekik odamenni, ahol a hajléktalanellátás nem száz százalékon működik, illetve ahol nincs várólista, hanem ahol szabad férőhelyek vannak. Tehát, ha valaki mondjuk 50 évesen vált hajléktalanná és 50 éves koráig mondjuk Tatán vagy Tatabányán élt, de mivel ott várólisták vannak, és nem tud bekerülni a hajléktalanszállóra, ezért kénytelen lesz, mondjuk Ceglédre elköltözni, mert ott vannak szabad férőhelyek, tehát ez egy kicsit abszurd.

A másik része. Ismerve a hajléktalan embereknek a lelki világát, azoknak a hajléktalan embereknek is a lelki világát, akik az utcára szocializálódtak - most még egyszer mondom -, nem szankcionálni kell először, hanem kidolgozni azt a rendszert, amivel reszocializálni lehet őket. De a jelenlegi állapotukban milyen reakciót fog ez kiváltani? Nem azt a reakciót fogja kiváltani, hogy felcsapják majd a katalógust és megnézik, hogy hol mennyi szabad férőhely van, és elvándorolnak abba a városba, ahol a szabad férőhely van, mert akkor ezt már most is megtették volna, hanem azt fogja okozni, hogy majd hajléktalan táborok fognak kialakulni az erdő közepén, a puszta közepén, az árokparton még erősebben.

Rónaszékiné Keresztes Monika említette a járványkérdést, hogy a babakocsis anyuka a fekélyes hajléktalan mellett van. Lehet, hogy ők most ki fognak kerülni a városból, mert csinálnak maguknak egy kis falut az erdő kellős közepén. De hogy az járványügyi szempontból mit fog okozni; ott, ha elhalálozik egy hajléktalan, az mit fog jelenteni; ott, ha mentőre lenne szükséges egy hajléktalannak, akár járványügyi szempontból is feszegetve a kérdést, az milyen következményeket fog okozni; onnan a hajléktalan személyek milyen járványokat és betegségeket fognak behozni a civilizációba. Gondoljuk már egy kicsit végig, hogy milyen ok-okozati összefüggések vannak, és milyen intézkedés milyen utakon indulhat el. Én nem látok pozitív utat az intézkedésben, én csak a negatív utakat látom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Még egyszer visszatérnék én is a szakmához. A következő javaslatom az lenne, hogy ha nekünk nem egyeznek az adataink, tehát az egyikünk 85 százalékos kihasználtságról tud, a másikunk 100 százalékosról, akkor valószínű, hogy az a jelzőrendszer nem működik százszázalékosan. Az utcai szociális munkásoknak például a jelzőrendszereken keresztül tudni kell, hogy a hajléktalanok bekerülnek-e az ellátórendszerbe, konkrétan a hajléktalanszállóra. Ugyanis, szintén saját példám tudom elmondani, tegnap este mentem haza $\frac{1}{4}$ 12-kor szintén a parlamentből, körülbelül 6-7 hajléktalant láttam kapualjakban, ablak aljában, akárhol aludni és egyel még találkoztam is, aki meg is szólított engem és érdekes kis furcsa szituáció volt. Tehát ezek az emberek nem voltak bent a hajléktalanszállón, mert valószínűleg nem lettek felderítve, tehát a jelzőrendszert mindenképpen erősíteni kell.

Azon kívül az, hogy ide-oda pakoljuk őket, hurcoljuk, vagy kivitetjük a rendőrrel, mert zavarnak valamit vagy valamilyen köröket – így is fel lehet fogni –, az elérhetőségüket csökkentjük, ugyanis a hajléktalanellátásban is van kliensrendszer. Tehát egy utcai szociális munkásnak van egy névsora, és az tudja, hogy kik az ő kliensei, akiket meg kell keresni és el kell látni, vagy el kell juttatni a megfelelő hajléktalanszállóra, vagy megfelelő egészségügyi ellátásba kell részesíteni. Ha ide-oda teszegetjük őket, akkor az ellátórendszerben dolgozóknak a munkáját is olyan értelemben megnehezítjük, hogy nem fogja elérni, ha egy másik kerületbe fog egyszer felbukkanni, mert innen el kell neki menni, mert már kigyúlt neki a szabálysértése.

És akkor még meg kell különböztetni időszakokat, akár még a 85, meg a 100 százalék szempontjából is. Télen biztos, hogy tele vannak a hajléktalanszállók, nyáron – ahogy megyek akár a Keletiből, akár a Nyugatiból kifelé Budapestről vonattal – a garázsok aljában, az erdők, fák tövében gombamód felszaporodnak március-április magasságában a kunyhók, bódék fából, papírból, műanyagból, mindenféleből. Tehát valószínű, hogy az ellátórendszer azt érzékeli, hogy nyáron kevesebb a hajléktalan, persze, mert kiköltöznek vidékre.

És akkor még itt kapcsolódnék oda, hogy a vidék, város és főváros viszonylatában is máshogy működnek a dolgok, mert a fővárosban - és akkor az általam előszeretettel emlegetett Nyugati-pályaudvar, professzor úr mondta a BAH csomópontot - vannak olyan frekventált körzetek, ami odavonza valami oknál fogva a tradicionális hajléktalanokat. Ezt is meg kell különböztetni, hogy van: vidék, város, főváros, mert Zagyvarékason egész másképp érzékelhetők a hajléktalanok. Az időszakokat is, sőt még azt is, hogy nappal, meg éjszaka, mert pontosan ezért van nappali ellátás, meg az éjszakai alattásra szóló hajléktalanszálló, tehát a koncepciót úgy kell felépíteni, hogy nagyon sok szegmense, meg kritériuma van annak, hogy miket kell figyelembe venni, hogy ne az elzárás legyen a vége, megint csak erre tudtam kilyukadni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Vágó Gábor képviselő úré a szó!

VÁGÓ GÁBOR (Jobbik): Úgy érzem, hogy itt most már minden érv elhangzott, és egyetlen megoldása volna ennek a mai vitának, hogy vonja vissza a kormány a javaslatát. *(Közbeszólás: Nem a kormány javaslata.)* Akkor megkérném a kormánypárti képviselőket, hogy vonják vissza a javaslatukat, hiszen látszik, hogy ez a javaslat mind embertelen, mind pedig irracionális és semmilyen stratégiába nem illeszkedik, és nem látni azt, hogy ez a problémát bárhogyan is megoldaná. Úgy érzem, hogy itt ragozhatjuk órákon át is, majd valószínűleg az általános vitán is órákon át fogjuk ragozni ezt a kérdést - remélem, nem jut el odáig, de ha talán eljutna. Úgy érzem, hogy ezzel önök saját maguk alatt vágják a fát és ismét bemutatják azt, hogy mennyire irracionális és embertelen az az arrogáns hatalom, amivel önök most rendelkeznek, és sajnos azt kell mondjam, hogy visszaélnék. Itt most nem

személyes szinten mondom önöknek, mint képviselőknek, hanem látom én azt, hogy itt már mögöttes tervek vannak, amiket önök, mint törvényvégrehajtók hoznak be a parlament elé. És úgy érzem, hogy nincsen más megoldás, minthogy ezt a javaslatot visszavonják a tisztelt betérjesztők, különben egyszerűen nem tudják észérvekkkel megmagyarázni ezt a javaslatot, legalábbis itt nem hangzottak el olyan érvek, amelyeket ne lehetett volna megcáfolni nagyon könnyedén - javasolom, vonják vissza. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. A vita vége felé szeretném megkérni, hogy Gurály Zoltán, a Menhely Alapítvány vezetője ossza meg velünk néhány gondolatát a témával kapcsolatban. *(Rónaszékiné Keresztes Monika: Nem kell megszavazni?)*

ELNÖK: Nem, mert szakértőként van jelen, az elején jeleztem.

Gurály Zoltán (Menhely Alapítvány) hozzászólása

GURÁLY ZOLTÁN (Menhely Alapítvány): Köszönöm szépen. Ha jól figyeltem a vitát, akkor eddig a hajléktalanok egy részéről volt szó, és tulajdonképpen az egész rendelettervezet is erről az egy rétegről szól, a vizuális közterületen élőkről - szigorúan véve a vizuális közterületen élőkről. Hogy ők kik, mik, ez egy érdekes kérdés. A szakma szerint ők azok, akikkel valóban egy egészen más típusú ellátásnak kellene foglalkozni Nyugat-Európában ezekre a krónikus hajléktalanokra - ami igazából nem több 50-60 embernél egy-egy nagyvárosban, esetleg néhány száz - külön speciális programok vannak.

Én mondanám önöknek, hogy itt körülbelül a háztól 50 méterre van Anjou Borbála, abból az Anjou családból, tehát a nagy Anjou-családból való, szegény nagyon össze van zavarodva, évek óta látogatjuk, én is utcai munkásként látom őt, nem tudom, hogy vele mit lehetne tenni; mindenesetre valamilyen egyéb különleges programra lenne szükség ahhoz, hogy vele, hogy jó néhány társával történjen valami. De a hajléktalan emberek, a közterületen élő hajléktalan emberek ennél sokkal többen vannak, igazából a krónikus hajléktalanok nem több mint 10 százalék.

Ha most egy számot mondok, tegnap megnéztem egy 75 férőhelyes budapesti Érmelléki hely 2010-es kihasználtságát, 868 ember használta a 75 férőhelyes szállót, ötven százalékuk néhány napra csak. Tehát azt mondom, hogy ugyanez érvényes feltehetően a közterületet használó emberekre is, tehát hogy az érintettek köre, a szabálysértési eljárás alá vonható köre lényegesen magasabb, és feltehetően olyan emberek is szabálysértési eljárás alá vonhatók lesznek, ha egyáltalán az életvitelszerű közterület használatnak van értelme. Ezt nem tudjuk, hogy egyáltalán lehet-e egy közterületet életvitelszerűen használni. Szerintem nagyon korlátozott azoknak a köre, akikre kiterjeszhető ez a típusú jogi fogalom, amennyire én ismerem, nem vagyok jogász, tehát nem tudom, hogy egyáltalán létezik-e. De mindenesetre, hogyha ezt tágan értelmezzük, akkor nagyon sok embert fog érinteni, nagyon sok ember, olyan is, aki csak egy-két napra kényszerül utcára, az is szabálysértési eljárás alá vonható lesz. Az Egyesült Államokban mérték, mi még nem tartunk ott. Az Egyesült Államokban vannak egyhetes hajléktalanok, olyanok, akiknek a pénzük három hétre elég és egy hetet utcán élnek; tehát ott ezt már mérik; tehát valóban vannak ilyen nagyon időszakos hajléktalan emberek. Nálunk is vannak ilyenek a statisztikák szerint, ennyire pontosan mi nem tudjuk mérni, őket is érintené ez az egész jogszabály.

Ennek a dolognak a védelmi vonatkozásaira, ami itt felmerült - hogy mennyire védi őket, mennyire nem -, azt mondanám, hogy ugye a közhasználatú területekről van szó, tehát a szabálysértési eljárás nem vonatkozna az üres telkeken, elhagyott helyeken élő emberekre. Tehát ott, ha meg is kéne menteni azokat a személyeket, akkor is el fog menni a közterület-felügyelő mellettük, mert ott nincs hatálya ennek a rendeletnek, ráadásul azokban a kerületekben sincs, ahol nincs kerületi rendelet. De nem is ez a lényeg, hanem az a lényeg: itt

a kezemben tartom egyébként a FEANTSA, az Európai Unió Hajléktalan-ellátó szervezeteit tömörítő civil szervezetnek az állásfoglalását konkrétan erre a jogszabálytervezetre vonatkozóan, kriminalizálásról beszél, tiltakozik ellene – itt van magyar fordításban, oda tudom adni. Ugyancsak a hazai hajléktalan-ellátás szervezetei, a Hajléktalan Szolgáltatók Országos Egyesülete és a Tízek Tanácsa: a Hajléktalan Embereket Segítők Társasága, mindenki azt mondja ebben az állásfoglalásban, hogy nem szolgálja a hajléktalan emberek érdekeit ez a rendelet. Én, mint utcai szociális munkás is azt tudom megerősíteni, nem találkoztam olyan utcai szociális munkással, aki közvetlen kapcsolatban van ezekkel az emberekkel, aki azt mondta volna, hogy ennek pozitív következményei lesznek.

Még egy dolog, hogy volt régen toloncház, tehát volt egy ilyen rendelet, ez nem új dolog. A toloncház ugye azért volt, hogy be lehessen kísérni azokat az embereket, akik közterületen vannak - ez a háború előtt volt. Megszüntették, nem volt hatékony, de volt, és annyi volt a különbség, hogy az indikáció más volt egy picit, mert az volt a cél, hogy azokat az embereket, akinél az élet és testi épség veszélye forgott fenn, őket elhelyezzék erőszakkal is egy ilyen helyre. Tehát létezett a toloncház, egy enyhébb foka volt ennek a mai tervezetnek, de létezett, nem volt hatékony. Németországban egészen 10 évvel ezelőtti időig létezett rendészeti törvény szintjén, én beszéltem németekkel, azt mondták, hogy nem volt hatékony, megszüntették; most ez itt úgy tűnik, a tervezetben benne van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Még Vágó Gábor képviselő úrnak adom meg a szót.

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Nekem az volna a kérésem a bizottság felé, hogy hallgassuk meg Némedi Lászlónét a „Város Mindenkié” mozgalom hajléktalan aktivistáját, hogy ő, mint tapasztalati szakértő át tudja adni a véleményét ezzel a törvénytervezettel kapcsolatban.

ELNÖK: Erről szavaznunk kell. A bizottság tagjait kérdezem, hogy ki az, aki egyetért Némedi Lászlóné meghallgatásával, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 7 igen. Kérdezem, hogy ki az, aki nem ért egyet ezzel. *(Szavazás.)* Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 16 tartózkodással a bizottság nem adott szót Némedi Lászlónénak.

Vágó Gábor képviselő úré a szó.

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Nagyon szomorúan veszem tudomásul, hogy azokra, akik tapasztalatukkal tudnák a bizottság munkáját segíteni, azoknak a véleményére nem kíváncsi a bizottság, viszont hátha akkor a jogi szakvéleményre, illetve a jogi szakértőkre kíváncsi, ezért javaslom, hogy a bizottság hallgassa meg Kapronczay Stefániát, a TASZ képviselőjét.

ELNÖK: Köszönöm. Újból szavazás következik. Aki egyetért Kapronczay Stefánia asszony meghallgatásával, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 7 igen. Aki nem ért egyet? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* 16 tartózkodással a bizottság nem támogatta a javaslatot, és nem adott szót Kapronczay Stefánia asszonynak. Köszönöm.

Kérdezem, hogy kíván-e még valaki a vitában felszólalni, megszólalni.

Államtitkár úrnak adom meg a szót.

Dr. Eiselt György helyettes államtitkár (BM) válasza

DR. EISELT GYÖRGY helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Több kérdés elhangzott a kormány felé, irányába, megpróbálok tájékozódni, nem kaptam erre felhatalmazást.

A kormány elkészítette, illetve készíti folyamatosan azt a felmérést, ami alapján az egész szociális ellátást újra fel szeretné húzni. Tehát a képviselő úr által említett határidőre igenis elkészültek a tárcák által elkészített anyagok, és el lett küldve a NEFMI-nek és a

NEFMI fogja össze. Időközben megszületett a közmunkáról szóló törvény, ami részben megpróbálja kezelni azokat, akik hosszú távon kiestek a munkaviszonyból, hogy vissza tudjanak valamilyen formában a munkaviszony keretében jönni.

Tudtom szerint a kormány beterjesztette az Országgyűlés elé és el is fogadta azt a programot, a második félévi törvényalkotási programot, amiben benne van az önkormányzati törvény, és itt nem szociális ellátásról van elsősorban szó. Az önkormányzat, az önkormányzati ellátórendszerben történő ismételt felvetést, illetve az önkormányzatok hogyan fognak tudni eleget tenni, vagy hogyan fognak eleget tenni annak a kötelezettségüknek, hogy a területükön lévő emberekről teljes körű képpel rendelkezzenek, és ott gondoskodjanak elsősorban róluk, ahol hajléktalanná válik, illetve segélyre szorulóvá válik.

A következő. Szintén a programban szerepel a szabálysértésekről szóló törvény koncepciójának elfogadása, illetve maga az új törvény megalkotása. És itt szeretném pontosítani: nem rendészeti kérdésként van most se kezelve az előterjesztésben, hanem önkormányzati kérdésként, hiszen az épített környezetre vonatkozóan az önkormányzatok hozzák meg a rendeleteiket, és az önkormányzat intézkedik, mint szabálysértési hatóság a rendelet végrehajtásáról; kivéve addig, amíg maga a kormányprogramban nem szereplő közigazgatási korszerűsítés keretén belül ki nem alakul, hogy ki lesz az új szabálysértési hatóság, marad a jelenlegi, vagy változni fog.

A jelenlegi törvénytervezetben a 60 nap elzárási lehetőség az ésszerűség logikáját követi, tehát semmilyen újdonságot nem hozott benne; nagy mérlegelési jogot ad magának a szabálysértési hatóságnak az első eljárásban, a másodiknál meg magának a bíróságnak, hogy a keretek között önmaga a súlyossága szerinti szintet szabja ki a nullától, illetve a pénzbüntetéstől kezdve egészen a 60 napig. Az, hogy nem került be a közfoglalkoztatásra való kötelezés lehetősége, gondolom majd a képviselő hölgyek/urak javaslatot fognak tenni a közmunka alternatív büntetés kiszabására is. Csak szeretnék tájékoztatni mindenkit, hogy a közmunkával kapcsolatos kérdések az utóbbi két-három évben egy szabálysértési területen majdnem hogy végrehajthatatlanná válik tekintettel arra, hogy maguk az önkormányzatok nem jelölték ki azokat a területeket, ahol közmunkást lehetne foglalkoztatni. Most nem közfoglalkoztatást, hanem közmunkát.

A többi területről, mivel azok politikai kérdések, én abban nem szeretnék állást foglalni, de mondom, nem rendészeti kérdésként van az egész kezelve, hanem önkormányzati kérdésként; tehát elsősorban, ahol nagyobb városokat érint, ott közterület-felügyelők járnak el, és gondolom a jövőben is ők fognak eljárni a közterületet nem rendeltetés céljára használókkal szemben is, csak az egyik része az, hogy lakhatási célra használják. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Amennyiben nincs több hozzászólás, akkor Csizi Péter képviselő úrnak az előterjesztők részéről adom meg a szót.

Csizi Péter előterjesztői viszontválasza

CSIZI PÉTER (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Először is Vágó Gábor képviselőtársamnak kell válaszolnom a klasszikus vicc szerint, hogy nem vagyok skizofrén és ezzel minden énem egyértelműen egyetért. *(Derültség.)* Amikor három azonos nagyságú ellenzéki párt van, akkor elindul egyfajta ilyen ellenzéki politikai licitálás, megpróbálják egymástól megkülönböztetni magukat a pártok, és próbálnak minél nagyobbat mondani. Ennek a kétórás politikai licitálásnak az eredménye, hogy megismertük a mazochista skizofrént, aki fasiszta és a Taigetoszon lakik. *(Derültség.)* Ez a politikai reagálás egyébként erre a kétórás vitára, ugyanis a probléma az az, hogy ellenzéki képviselőtársaim túlzott rémeket látnak, és nem arról beszélnek, ami ennek az előterjesztésnek, ennek a törvényjavaslatnak a lényege.

Én Vágó Sebestyén képviselőtársammal maximálisan egyet tudok érteni, akkor kell egy önkormányzatnak bevezetnie ezen jogszabály mentén a helyi önkormányzati rendeletét, amikor az ellátó rendszere lehetővé teszi: olyan erős, olyan nagy, hogy azokat, akik nem akarnak részt venni a szakmai segítségben, azokat valahogy bevonja, hiszen szűk csoport – és próbálok akkor a szakemberre is reagálni. Ennek az előterjesztésnek az a lényege, hogy valóban a hajléktalanoknak egy szűk csoportját találjuk meg, mondjuk úgy, hogy azokat, akik nem szeretnék semmilyen ellátásban részt venni, ugyanakkor napi szinten megsértik a törvényeket, a higiénés szabályokat és a jó erkölcs szabályait is. És itt velük szemben igenis érvényesíteni kell az eszközeinket, hogy megvédjük az ott lakó állampolgárokat, miközben erősíteni kell a hajléktalanellátás intézményrendszerét, még így se teszteltük. Azért tartom pécsi képviselőként, alpolgármesterként egy jó megoldásnak, mert Pécsen 300 millió forintot költünk éves szinten a hajléktalanellátó intézményrendszerünkre. A TÁMASZ Alapítvány látja el egyébként el ezt a feladatot: 160 millió forint állami támogatás, 45 millió forint önkormányzati támogatás, 90 millió forint OEP-es támogatásban. 300 millió forint közpénzről beszélünk, és még mindig így is vannak olyanok, akik egyszerűen nem akarnak élni az ellátás adta lehetőségekkel - róluk szól ez a javaslat.

És nem börtönbe akarjuk vinni a hajléktalanokat, és nem militáris eszközökkel szeretnénk a hajléktalan problémát kezelni, nem, szakmai eszközökkel. De úgy gondolom, hogy minden szakember meg tud erősíteni abban, hogy van egy szűk csoportjuk a hajléktalanoknak, akiknél egy kicsit határozottabban kell fellépni, és mondjuk úgy, hogy egy szigorúbb prevenció jelleget kell kialakítani – pusztán erről szólt ez az előterjesztés. Éppen ezért majd még szerintem finomodni fog a tekintetben, hogy akár ebben a törvényjavaslatban is célszerű, ha megnyilvánul, hogy azokon lehet majd önkormányzati rendeletalkotás után érvényesíteni a jogszabályt, akik semmilyen ellátást nem fogadnak el, akik visszautasítják az ellátást és a segítséget. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor ezzel a vitát le is zárom, és szavazás következik.

Határozathozatal

Aki a T/3525. számú törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát támogatja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 7 nem. Tartózkodás nem volt.

A bizottság a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartja.

Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e többségi előadót állítani. *(Jelzésre.)* Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszony lesz a többségi előadó. Kisebbségi előadóként jelentkezett Vágó Sebestyén és Vágó Gábor, ők ketten esetleg megosztva. Az MSZP kíván-e kisebbségi véleményt mondani? *(Dr. Varga László: Igen.)* Ő is kíván még kisebbségi előadót állítani. *(Közbeszólás: Majd a Vágók elosztják egymás között.)* Akkor a két Vágó képviselő úr megosztja egymás között a felszólalási lehetőséget.

Köszönöm szépen, a napirendi pont tárgyalását ezzel lezártam. Köszönöm a részvételt a kormány részéről, a képviselőknek is a tartalmas vitát.

Még annyit, hogy az egyebekben” kíván-e valaki szólni. *(Nincs jelzés.)*
Az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 08 perc)

Sneider Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné